

Indholdsplaner for Bornholms Efterskole 2023/24

Opdateret: 18.09.2023

Indhold

1 Generelt om undervisningen på Bornholms Efterskole	4
1.1 Undervisningen	6
1.2 Evaluering af undervisningen	6
1.3 Obligatorisk prøveforberedende fag	6
1.4 Fagenes omfang	6
1.5 Uddannelse af lærerne.....	7
1.6 Særlige tiltag for den prøveforberedende undervisning på Bornholms Efterskole (inklusionsundervisning).....	7
1.6.1 Beskrivelse af VIS-klassen på Bornholms Efterskole	7
1.7 Almendannende linjeundervisning	8
1.8 Linjefag	8
1.9 Skema for undervisningen	8
2 Undervisningen på Bornholms Efterskole	9
2.1 Dansk for 8., 9., og 10. klasse:.....	9
2.2 Matematik for 8., 9. og 10. klasse.....	12
2.3 Engelsk for 8., 9., og 10. klasse	17
2.4 Historie for 8. og 9. klasse	22
2.5 Samfundsfag for 8. og 9. klasse	23
2.6 Naturfag for 8. og 9. klasse	24
2.7 Idræt for 8. og 9. klasse.....	26
2.8 Tysk for 8., 9. og 10. klasse	27
2.8.1 Fritagelse for tysk	29
2.9 Musik 8. klasse.....	29
2.10 Fra verdensborger til Global teenager 10. klasse.....	30
3 Fællestime (fælles almen dannende oplysning) – for 8., 9. og 10. klasser	31
4 Linjefag	32
4.1 Indhold af Adventurelinjen 2023-24:.....	32
4.2 Indhold af Erhvervslinjen 2023-24	34
4.3 Indhold af Gastrolinjen 2023-24	36
5 Studievejledning	38
6 Obligatorisk brobygning for 10. klasse.....	38
7 Skolerejser og deres faglige- og sociale indhold	38
8 Afvigende uger.....	39
8.1 Uge 32: Intro	40
8.2 Uge 36: Skolerejse – Silkeborg Efterskole	40

8.3 Uge 37+38: Linjeuge	40
8.4 Uge 41: Linjeuge.....	40
8.5 Uge 47: Julebazar og forældredag	40
8.6 Uge 47+49: Obligatorisk brobygning for 10.kl. – Campus Bornholm.....	40
8.7 Uge 48: Linjeuge.....	40
8.8 Uge 50+51: OSO 10.kl., Naturfagsprojekt 9.kl. og Musik 8.kl.....	41
8.9 Uge 2: Linjeuge.....	41
8.10 Uge 3: Terminsprøver – skriftlig	41
8.11 Uge 4: Skolerejse – Skitur	41
8.12 Uge 12: Skolerejse – 10.kl. EU-lejrskole i Bruxelles, 8.kl. og 9.kl. – En rejse i rummet	41
8.13 Uge 17: Linjeuge.....	41
8.14 Uge 18: Linjeuge, Skriftlige prøver UVM.....	41
8.15 Uge 19: Skriftlige prøver UVM.....	41
8.16 Uge 21: Skolerejse	42
8.17 Uge 21-26: Mundtlige prøver UVM.....	42
8.18 Uge 24: Folkemødet.....	42
8.19 Uge 25: Afslutningsuge + Dimission.....	42

1 Generelt om undervisningen på Bornholms Efterskole

Undervisningen på Bornholms Efterskole er tilrettelagt ud fra uger, der kører efter et normalskema. Vi har de obligatoriske fag, hvor der normalt afsluttes med prøve, og vi har linjefag, hvortil eleverne inden skolestart har valgt linje. Derudover har vi på skolen uger, der afviger fra det normale skema. Dem betegner vi som afvigende uger, og de omfatter uger som linje-, brobygnings-, projektopgaveuger, skolerejser og lignende.

Vores pædagogiske indfaldsvinkel bygger på Arbejderbevægelsens menneskesyn, og det skal afspejle sig i efterskolens undervisning og aktiviteter med elever, og mellem elever og ansatte, ledelse og relationerne til forældre og omgivelserne

Anerkendelse er og skal være gensidig, og eleverne skal acceptere og praktisere vores regler for at være en del af vores menneskelige værdier og sociale fællesskab i -og uden for undervisningen på efterskolen.

Disse regler oplyses og drøftes med alle elever og forældre ved vores optagelsessamtaler i forlængelse af de "Samværs- og Adfærdsregler" som gælder for efterskolen.

Det er vigtigt for os at indgå i gensidige anerkendende relationer med eleverne, da det er vores pædagogiske fundament. Når vi møder eleverne anerkendende, kan det øge deres selvtillid, så de får tillid til sig selv og en følelsesmæssig værdi for andre mennesker.

Det er vigtigt for os, som skole, at de elever, vi sender ud i samfundet, kan indgå i offentlige drøftelser og diskussioner på en saglig og respektfuld måde og at vores elever ved, hvordan man i et demokratisk samfund får opnået eventuelle ændringer. Ligeledes er det vigtigt for os, at vores elever ved, at de som en del af et samfund, hvad enten det gælder politisk eller i et arbejdstagerforhold, skal kunne levere i form af at kunne påtage sig en pligt for efterfølgende at kunne kræve sin ret.

Når vi møder eleverne anerkendende i de sociale rum, hvor samvær er i fokus, anerkendes eleven for sine særlige egenskaber, og det vedkommende bidrager med til fællesskabet.

Samvær på Bornholms Efterskole er både organiseret og spontant. Det organiserede samvær ses særligt i forbindelse med undervisning, som beskrevet i skolens indholdsplan. Samvær foregår også spontant og er baseret på nærvær og følelser. Efterskolelivet er en særlig niche for det spontane fællesskab, da her er tiden og rummet til, at det kan lade sig udfolde.

I det spontane samvær er det selvsagt et paradoks, da det ikke længere er spontant, når vi planlægger, hvad vi taler med eleverne om. Det organiserede spontane pædagogiske tilrettede samvær tilskønnes i linjefagssituationer, fællestime, familielærerfunktionen, hønemorsfunktionen (en voksen som samler op på de elever, som er syge, har det svært, ikke er kommet op og til undervisning mm), rengøring, forældremøder og familiedage.

Skolens personales tilgang, til afvikling af det pædagogiske tilrettede samvær, sikres gennem kontinuerligt afviklede personalemøder med opmærksomhed på koblingen mellem skolens værdier, undervisning, vores samvæerspædagogik og afvikling af de faktiske planlagte begivenheder med det ovenstående beskrevet ønske om spontant indhold i den rigtige kontekst.

I det daglige samvær vægter vi hjemligheden højt. Alle elever indgår i en Familie på 7-10 personer, som har en Familielærer. Familielæreren er elevens nærmeste voksen, og én som hjælper og inddrager eleven i de daglige gøremål som tøjvask og rengøring, men som også fungerer som familiervejleder i forhold til personlige spørgsmål og bygger bro mellem eleven, skolen og hjemmet. Der er tilrettelagt familiemøder 1 gang om måneden.

Herefter mødes Familielærerne med Forstander og Socialpædagogisk Vejleder for at samle op.

Herudover er arbejdet med inklusionsarbejdet samlet hos en Socialpædagogisk Vejleder som sammen med Forstander og alle lærere på området koordinerer indsatsen, mødes jævnligt, og hvor der sættes ind med fælles uddannelse af lærerne til opgaven.

Overordnede mål

Bornholms Efterskole har sat sig følgende overordnede mål:

- Der er en klar sammenhæng mellem skolens værdigrundlag, aktiviteter og relationer mellem ansatte og elever, mellem ansatte indbyrdes, og i relation til forældre og omverdenen.
- Vi har en plan for datoer, indhold af uddannelse og aktiviteter, vagtplaner og alt andet for hele skoleåret 2023/24, så der er en klarhed hos elever, forældre, ansatte og skolekreds m.h.t. til forløbet af året.

- Der er klar sammenhæng mellem al aktivitet på skolen, økonomi og personaleresourcer, forhåndsplanlægning for året.
- Der er fastlagt nogle klare principper for Bornholms Efterskole måde at arbejde på, relationer til elever, forældre, ansatte indbyrdes og i forhold til omverden.
- Eleverne får et kendskab til virksomheder, institutioner, organisationer, civilsamfundet, formelle demokratiske institutioner og i det hele taget få et bredt indblik, hvordan samfundet fungerer på Bornholm og i resten af Danmark
- Eleverne får et udsyn til resten af Europa og verden og opnår et kendskab til de sammenhænge, der er.
- Eleverne får unikke oplevelser, lærer at begå sig i livet og samfundet som aktivt deltagende, får en uddannelse på fagligt højt niveau, men også i en hektisk tid ind i mellem at få ro til fordybelse.

Demokratisk læring af elever

På Bornholms Efterskole lægges der stor vægt på, at eleverne får et indgående kendskab til demokratiske arbejdsmetoder, og hvordan man kan handle i fællesskab med andre.

Det betyder i praksis, at eleverne ved opholdet på Bornholms Efterskole:

- I praksis igennem elevråd og andre demokratiske ungdomsaktiviteter lærer at agere demokratisk for at opnå indflydelse herved.
- Får et indgående kendskab og værktøjer til at fungere i demokratiske forsamlinger og foreninger.
- Får et kendskab til forskellige typer af ungdomsforeninger
- Får et indgående kendskab til demokratisk arbejde i foreningerne, men også i en kommune, et regionsråd, i Folketinget og i Europa-Parlamentet. Dette lægges dels ind i undervisningen, dels i fællestimerne, dels ved særlige tilbud til eleverne om besøg i organisationer, kommunen, Regionsråd, Folketing og Europa-Parlamentet, samt særlige tilbud om demokratisk uddannelse.

Elevrådet:

- Elevrådsmøder holdes hver måned med deltagelse af kontaktlærere. Datoer lægges på SkolePlan. Efter behov inddrages forstanderen.
- Der tilrettelægges uddannelse af elevrådets medlemmer i mødeledelse, taletræning, kommunikation m.v.
- Der skal udarbejdes vedtægter for elevrådet
- Eleverne vælger selv medlemmer af elevrådet. Det skal tilstræbes at alle klassetrin og begge køn er repræsenteret.
- Elevrådet har ansvaret for elevcafeen

Kontaktlærer til elevrådet: Laurids Brogaard

Demokratisk inddragelse af de ansatte

Bornholms Efterskole lægger stor vægt på, at alle ansatte på efterskolen er aktivt inddraget i udviklingen på skolen. Der holdes personalemøde hver onsdag. Målet er at alle har et fælles ansvar for skolens dagligdag og udvikling.

Linjer

Bornholms Efterskole er organiseret i 3 linjer: Adventure, Erhverv og Gastro.

Linjeugerne ligger i 2023/24 som omtalt nedenfor.

For erhverv foregår uddannelsen i linjeugerne på CAMPUS Bornholm med følgende indhold:

- Mandag d. 11-09-2023 og tirsdag d. 12-09-2023 (Strøm/IT)
- Mandag d. 18-09-2023 – onsdag d. 20-09-2023 (Strøm/IT)
- Mandag d. 09-10-2023 – fredag d. 13-10-2023 (Byg/Tømrer)
- Mandag d. 27-11-2023 – fredag d. 01-12-2023 (Byg/Murer)
- Mandag d. 08-01-2024 – fredag d.12-01-2024 (Auto)
- Tirsdag d. 16-04-2024 – (§17-kursus)
- Mandag d. 22-04-2024 – onsdag d. 24-04-2024 (Metal)
- Mandag d. 29-04-2024 – tirsdag d. 30-04-2024 (Metal)

Linjeugerne for Gastrolinjen foregår på BFI Skolekøkken og i Bornholms Efterskoles køkken.
Linjeugerne for Adventurelinjen foregår rundt på Bornholm afhængig af aktiviteter.

1.1 Undervisningen

Vi har to undervisningskategorier på skolen. En kategori almen undervisning i basis-klassen (8., 9. og 10.kl.) og en kategori i almen undervisning i VIS-klasserne, hvor undervisningen er særligt tilrettelagt elever med faglige udfordringer. VIS-undervisning tilbydes i fagene dansk, matematik og engelsk. Alle andre fag undervises samlet på hele 8., 9. eller 10. årgang. 8. og 9.klasse har fælles undervisning niveaudelt.

Vi har teoriundervisning i de obligatoriske fag med henblik på at erhverve teoretisk indsigt til gavn for den fremtidige ungdomsuddannelse. Vores linjefag er praktisk betonet, og skal gerne stimulere den selvvalgte lystbetonede disciplin med en forhåbentlig heraf afsmittende effekt på den mere tvangsdisciplinerede undervisning, hvor man ikke altid kun kan forvente at lave, hvad man har lyst til, som både findes i teoriundervisningen samt i undervisningen i opgaveudførelse for fællesskabet. Den lystbetonede disciplin skulle også gerne stimuleres i vores linje- og brobygningsuger.

Hvordan der undervises i de enkelte fag, beskrives i indholdsplanen for det enkelte fag. Her er det lærerens individualitet, under hensyntagen til skolens overordnede pædagogiske linje, der selv bestemmer metoden.

Indholdsplanerne nedenfor er sorteret efter, om det er obligatorisk teoretisk, almindelige eller linjefag. Inddelingen i klasserne foretages af skolen og kriterier herfor kan fås ved henvendelse til skolen, mens inddeling i de enkelte linjer vælges ved optagelsessamtalen.

Indholdsplanerne vil løbende blive opdateret ved ændringer foretaget i løbet af skoleåret.

1.2 Evaluering af undervisningen

Elevernes læring og opnåelse af mål vil løbende blive evalueret i fagene ud fra to evalueringsformer: Formativ og summativ. Det kan foregå fra lærer til elev eller ved at lærer inddrager eleverne som aktiv medspiller i egen og skolekammerats evaluering i forhold til faglig udvikling.

Summativ:

- Træningsopgaver, der lægger sig op ad FPs prøveform (mundtligt og skriftligt)
- Test
- Terminsprøver (mundtligt og skriftligt)
- Øveprøver (skriftligt)
- FP (skriftlig og mundtlig)

Formativ:

- Der veksles mellem forskellige former, tilpasset fag og emne:
- Mundtligt oplæg
- Skriftligt arbejde
- Makker- og gruppearbejde
- Individuelt arbejde
- Samtaler i plenum

1.3 Obligatorisk prøveforberedende fag

På Bornholms Efterskole forbereder vi vores elever til folkeskolens afsluttende prøver. Undervisningen tilrettelægges derfor således, at den står mål med undervisningen i folkeskolen. Formålet med undervisningen i de prøveforberedende fag er at klargøre vores elever til deres fortsatte ungdomsuddannelse. Undervisningen følger Undervisningsministeriets bekendtgørelse og slutmål for de enkelte fag, jf. fælles Mål.

Indholdet for de enkelte fag er vist herunder.

På Bornholms efterskole er vi fritaget for kristendomsundervisning.

1.4 Fagenes omfang

Der undervises i de prøveforberedende fag i alle normal-uger samt i afvigende dage og uger som linjedag, linje-, projektuger og skolerejser. Dette for at imødekomme ministerielle anbefalede minimumssats for antal undervisningstimer.

Der vil foregå relevant, aftalt og planlagt undervisning i alle skolens uger med undtagelse af weekender, helligdage og skoleferier. Hvor anden linjedag er for 8.-9.klasse afsat til yderligere undervisning i de obligatoriske fag. Timefordelingen i de normale uger kan ses på vedlagte skema over undervisningen, pkt. 1.9.

1.5 Uddannelse af lærerne

Lærerne har i 2022/23 deltaget i en systematisk uddannelse i et samarbejde med Professionshøjskolen Absalon i Roskilde omkring aktionslæring og co-teaching. Forløbene har haft til formål at styrke elevernes deltagelse og læring i undervisningen.

Dette udmøntes i workshops med ekstern konsulent, hvor der fokuseres på det didaktiske arbejde og med mål i undervisningen. Konsulenten har besøgt udvalgte klasser, hvor der er fokus på en aktion, der skal være med til at styrke elevernes deltagelse og læring i undervisningen.

Der har været særlig fokus på uddannelse af lærerne i VIS-klasserne, men alle lærere har deltaget i en del af uddannelsen, så de uanset om de underviser en VIS-klasse er bekendt hermed.

For 2023/24 er der tilrettelagt uddannelse i ADHD, Autisme m.v.

1.6 Særlige tiltag for den prøveforberedende undervisning på Bornholms Efterskole (inklusionsundervisning)

På Bornholms Efterskole har vi to forskellige typer af inklusionstilskudsberettiget undervisning.

VIS-undervisning og specialundervisning. Som beskrevet under afsnittet om vores VIS-klasseundervisning. I begge typer undervisning tager vi udgangspunkt i tidligere dokumenterede specialundervisningsbehov fra tidligere skole eller anbefalede beskrivelser fra individuel PPV, og udarbejder derudfra en forældrekontrakt med indbyggede beskrivelse af faglig udfordring, undervisningsmål samt plan for evaluering.

Koordinationen af indsatsen sker af Socialpædagogisk Vejleder og Forstander i samarbejde med de lærere, der forestår inklusionsarbejdet.

Indholdsplanerne for VIS-undervisningen fremgår under indholdsplanerne for de enkelte klasser og fag.

1.6.1 Beskrivelse af VIS-klassen på Bornholms Efterskole

VIS: Forkortelse for visitation

- Vi visiterer elever til klassen.
- Eleven skal være berettiget til at opnå inklusionstilskud i henhold til gældende regler.

Før start:

- Eleven henvises til inklusionskoordinatoren, der samtidig med henvendelsen modtager dokumentation fra tidligere skole som f.eks. en faglærerudtalelse, en PPV eller en anden relevant dokumentation for, at der er et behov for at modtage VIS-undervisning.
- Tilbuddet kortlægges for forældre.
- Behovet vurderes ud fra samtale med forældre og elev. Faglige vanskeligheder synliggøres.
- Inklusionsmidler søges gennem inklusionspuljen.

VIS-klassen oprettes og igangsættes:

- Undervisningen tilrettelægges ud fra 2-lærer-system
- Der er 2-lærer-system i fagene dansk, matematik og engelsk. 8.kl. har på nuværende tidspunkt en lille klassekvotient, og det vurderes på nuværende tidspunkt at 1-lærer system er tilstrækkeligt for at imødekomme årgangens behov for særligt tilrettelagt undervisning. Dette tilpasses i tilfælde af elevkvotienten stiger og antal af vis-elever overstiger 6 elever. Der er pt. indskrevet 1 VIS-elev på 8.årgang ud af i alt 11 elever.
- Eleven undervises ud fra individuelle elevplaner, som er udarbejdet af den klasseansvarlige sammen

med eleven eller forældre og elev.

- Yderligere kan elever med udfordringer i et fag, som ligger indenfor normalområdet, tilbydes daglig ekstra undervisning i skolens stilletime

Pædagogisk begrundelse for VIS-klasser:

- De elever der visiteres til klassen, har som oftest i deres tidligere skolegang tilegnet sig uhensigtsmæssige adfærdsstrategier i undervisningen, hvilket har afstedkommet negative skole- og læringsoplevelser. En del elever har været vant til anonymitet eller de har været generende elementer i den almindelige tidligere gennemførte undervisning, og ofte som konsekvens af store klassekvotienter i folkeskolen.
- Vores erfaring er, at eleverne føler tryk ved, at der undervises med 2-lærer systemet i alle eller i udvalgte fag (dansk, matematik og engelsk) samt at elever med lignende faglige udfordringer er samlet i klasser og har derved bedre mulighed for at få positive skole- og læringsoplevelser og komme til udtryk både personligt, skriftligt og mundtligt, og at de tilegnede uhensigtsmæssige adfærdsstrategier overflødiggøres
- I disse klasser prioriteres det anerkendende møde med eleven højt.

Evaluerings:

- En kontrakt indgås med forældrene, hvor evalueringsterminerne er fastlagt. Kontrakten er udarbejdet iht. vejledningen fra Efterskoleforeningen.
- Kontrakten evalueres 2 x årligt - før og efter jul

1.7 Almendannende linjeundervisning

Linjerne undervises i forskellige almen dannende samt kulturelt udviklende områder. De forskellige linjelærere danner tilsammen de forskellige familielærerteams.

1.8 Linjefag

Formålet med vores linjefag er, at eleverne vælger dem med henblik på at fordybe sig i et fag/område, hvortil der er en naturlig interesse. Eleverne skal via deres eget engagement og interesse være med til at stimulere den selvvalgte form for disciplin samt være med til at højne udbyttet af undervisningen for den enkelte og derved for linjeholdet. Der vælges linjefag inden skolestart og valget forventes bundet året igennem. Flytninger imellem linjer kan af pædagogiske årsager forekomme.

1.9 Skema for undervisningen

Skema opdat. 23.08.2023	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
07.00 - 07.30: Morgenmad	BH / vagt	SM / vagt	SK / vagt	SM / vagt	BH / vagt
07.30 - 08.00: Gåtur	Morgenmøde CU/LB	SM	SK	SM	BH
8.-9.kl. VIS	Mat - JJ/SM	Linjefag	Mat - JJ/SM	Eng - RR/LB	Tys - TOL
8.-9.a	Eng - BC	Adventure: BH/JJ/LB/IL	Mat - NK	Tys - TOL	Mat - NK
10.a	GT - LB/BH	Erhverv: SK/SM/ARL	Dan - BC	Mat - NK	Idr - BH
10.b	GT - LB/BH	Gastro: TRW/NK	Dan - ARL	Mat - JL	Dan - ARL
10.VIS	GT - LB/BH		Eng - TOL/BH	Mat - JJ/SM	Idr - BH
09.30 - 10.00	Café	Café	Café	Café	09.30 - 09.45 - Café
8.-9.kl. VIS	Mat - JJ/SM	Linjefag	Eng - RR/LB	Dan - ARL/SM	Tys - TOL
8.-9.a	Eng - BC	Adventure: BH/JJ/LB/IL	Dan - BC	Mat - NK	Dan - BC
10.a	GT - LB/BH	Erhverv: SK/SM/ARL	Mat - NK	Dan - BC	Eng - RR
10.b	GT - LB/BH	Gastro: TRW/NK	Mat - JL	Idr - JL	Nat - JL
10.VIS	GT - LB/BH		Mat - JJ/SM	Eng - RR/BH	Dan - ARL/NK
11.30 - 11.45	Reingøring - LB/BH		Reingøring - NK/SM	Reingøring - JJ/ARL	11.15 - 12.00 - Frokost
11.45 - 12.30	Frokost	Frokost	Frokost	Frokost	
					12.00 - 13.30
8.-9.kl. VIS	Nat - LB/IL		Dan - ARL/BH	Hu/Sam - LB	Falbestime - CLJ
8.-9.a	Nat - LB/IL	Linjefag	Tys - TOL	Hu/Sam - LB	Falbestime - CLJ
10.a	Dan - BC	Adventure: BH/JJ/LB/IL	Mat - NK	Eng - RR	Falbestime - CLJ
10.b	Dan - ARL	Erhverv: SK/SM/ARL	Eng - BC	Eng - BC	Falbestime - CLJ
10.VIS	Eng - TOL/BH	Gastro: TRW/NK	Mat - JJ/SM	Dan - ARL/NK	Falbestime - CLJ
14.00 - 14.30	Café	Café	Café	Café	Café
8.-9.kl. VIS	Nat - LB/IL		Hu/Sam - LB	Idr - BH/RR	
8.-9.a	Nat - LB/IL	Linjefag	Hu/Sam - LB	Idr - BH/RR	
10.a	Eng - RR	Adventure: BH/JJ/LB/IL	Tys - TOL /Nat - JL/JJ	Tys - TOL /Nat - JL	
10.b	Eng - BC	Erhverv: SK/SM/ARL	Tys - TOL /Nat - JL/JJ	Tys - TOL /Nat - JL	
10.VIS	Dan - ARL/NK	Gastro: TRW/NK	Tys - TOL /Nat - JL/JJ	Tys - TOL /Nat - JL	
16.00 - 16.15	Café	Café	Café - Familienmøde	Café	Café
16.15 - 17.30			Personalemøde	8. Mus - RR (16.15-17.45)	
18.00 - 19.00	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad
19.00 - 20.00	Stille- / lektietime	Stille- / lektietime	Stille- / lektietime	Stille- / lektietime	
20.00 - 21.30					
22.00 -	Sengetid	Sengetid	Sengetid	Sengetid	Sengetid
VAGT	BH / JJ og NK/LB	SM / (GH og JL)	VL / JK	BC / (RR og ARL)	

2 Undervisningen på Bornholms Efterskole

I de almindelige uger arbejder vi med fagene i timerne som vist i ovenstående skema og efterfølgende indholdsplaner. Vi arbejder efter ovenstående beskrevne metode og fagene beskrives enkeltvis nedenfor.

2.1 Dansk for 8., 9., og 10. klasse:

8.a	Underviser: Berti Stravonsky
9.a	Underviser: Berti Stravonsky
9.v	Underviser: Anne Rosendahl
10.a	Underviser: Berti Stravonsky
10.b	Underviser: Anne Rosendahl
10.v	Underviser: Anne Rosendahl

Formål:

Formålet med undervisningen i dansk er at fremme elevernes oplevelse af sproget som en kilde til udvikling af personlig og kulturel identitet, der bygger på æstetisk, etisk og historisk forståelse.

Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal styrke deres bevidsthed om sproget og udvikle en åben og analytisk indstilling til deres egen tids og andre perioders udtryksformer. De skal opnå udtryks- og læseglæde og øge deres indlevelse i litteratur og fiktion.

Det faglige niveau står mål med de krav, der stilles i Folkeskolens forenklede fælles mål.

Mål og metode:

Undervisningen vil foregå som en veksling mellem tavleundervisning, gruppearbejde, selvstændigt arbejde og fordybelse. Der vil blive arbejdet med litteraturen på forskellige litteraturpædagogiske måder. Dette for at få eleverne til at gå i dybden med teksten og for at få en klasseundervisning, der afspejler den gode litteratursamtale. Der vil arbejdes med emner, som vil indeholde forskellige genrer inden for danskfaget. Eleverne vil under ovenstående emner og fordybelsesområder arbejde med fiktionstekster, æstetiske tekster, brugs- og fag- tekster og multimodale tekster. Herunder vil der også indgå kanonforfattere, litteraturhistoriske perioder samt relevante teater-, biograf- og museumsbesøg.

It i undervisningen:

Anvendelse af IT vil være gennemgående for undervisningen. Undervisningsmaterialer lægges ud som digitalt materiale på fælles platform således, at især VIS-elever kan tilgå materialet tilpasset deres faglige udfordringer ved hjælp af App-Writer og NOTA.

Eleverne vil løbende blive testet i skriftlighed, herunder modtagerrettet kommunikation, grammatisk opmærksomhed og layout. Der vil være fokus på elevernes tilegnelse af danskfaglige begreber og sproglige udvikling. De vil mundtligt deltage i litteratursamtale i plenum, i grupper og afholde korte mundtlige oplæg. Der vil blive lagt vægt på træningsøvelser, der lægger sig op ad FPs prøveform - både mundtligt og skriftligt.

Slutmål:

Undervisningen i dansk skal lede frem mod de "Forenklede Fælles Mål" og fastsatte kompetencemål efter 8., 9. og 10.kl. inden for det talte sprog, det skrevne sprog samt sprog, litteratur og kommunikation.

8. kl:

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende emner:

Hjemstavn:

Mål: Identitet, kulturforskelle, barndom, ungdom, vejen til at blive voksen, egen forståelse, Bevægelse og udtryk i perioderne: Modernismen, eksistentialismen og Postmodernisme

Fordybelse: debat, læsning og analyse af litteratur, dokumentar, spillefilm, fremlæggelse af egne og fælles produktioner, læsning af noveller og lytte til udvalgte af periodernes musik

Romantikken i Danmark og Det folkelige gennembrud:

Mål: Levevilkår, litterær og billedkunstnerisk

Bevægelse og udtryk i perioderne: Romantikken og Det folkelige gennembrud

Fordybelse: Læsning og analyse af noveller, uddrag af romaner og lyrik, egne produktioner og billeder og lytte til et udvalg af periodernes musik

Kommunikation med en anden og Det står i avisen:

Modtagerrettet kommunikation

Mål: Klumme, reportage, aviser, tv- og faste reklamer, ansøgning samt læserbrev Fordybelse: Analyse og udarbejdelse af egen produktion ud fra udvalgte teksttyper

Kærlighed:

Mål: Kærlighed (typer), betydningen for dit og andres liv, tema i tekster i forskellige genrer. Fordybelse: Tekstanalyse, egen fremstilling og undervisningsfilm

Multimodale tekster:

Mål: Præsentation og arbejde med multimodale tekster. Kendskab til kendetegn og fagudtryk. Analysere multimodale tekster

Fordybelse: Producere egne multimodale tekster

Materialer til brug i undervisningen (udvalg):

Gyldendal.dk

Novellesamlinger

Nyhedsmedier

CFU

Egne noter

Hovedværker (2):

Film: "Der kommer nok en dag", 2016, instrueret af: Jesper W. Nielsen

Litteratur: "Slip køterne løs" af Henrik Nilas

9.a:

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende emner:

Kloden brænder

- Reklamer og blogindlæg

Det moderne gennembrud

- Noveller, kunstmalerier, analyse og fortolkning

Essay

- Fokus på genrens karakteristikkere, udformning og egenproduktion

Tv-Dokumentar "Herlufsholms Hemmeligheder"

- Fremstillingsformer det objektive vs. Subjektive

Retorik og argumentation

- Fokus på modtagerrettet kommunikation ved opinionsartikler, debat, diskussion, argumentationsanalyse og appelformer

Forfatterskab: Tove Ditlevsen - Barndom

Digital dannelse "Face to face"

- Sproglig bevidsthed og dannelse.

Gadens stemmer

- Lyrik og gadekunst – fokus på udtryk og randeksistenser

Ondskab som tematisk arbejde –

- Film, noveller, lyrik og billede

SKAM & Identitet –

- Fokus på ungdom, intertekstualitet, ungdoms-TV og essay

Radiohørerspil - Kundby Pigen

Pressefoto

- Fokus på layout, analyse, kildekritik og vurdering

Reklamer

- Med afsæt i "argumentation og retorik" analyse og fortolkning og egenproduktion

Romantikens litteratur og kunst

Grammatik – fokus på tegnsætning og skriftlige kompetencer

Novelle forløb

- fokus på tidssvarende litteratur, komposition, egenproduktion

Hovedværk (3):

- Ungdomsroman: Det år sjæle slår smut – Jesper Wung Sung, Gyldendal, 2022
- Roman: Når hjertet er en elpisker – Mette Vedsøe, Gyldendal, 2019
- Film: Der kommer en dag – Jesper W. Nielsen, 2016

10.a:

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende emner:

- Guldtuben – Opinionstekster
  - Debat, mundtlighed, argumentationsanalyse, diskussion og modtagerrettet kommunikation
- Ro på – Debatindlæg og refleksion
- Unge under pres
  - Tidssvarende litteratur i form af ungdomsnoveller.
  - Tekstanalyse, analysemetoder og forståelsesstrategier
- Punkere og BZ
  - Digte, kunstbilleder, portræt, skulptur og interview.
  - Fokus på analytiske kompetencer, fremlæggelse og layout
- Romantikken
  - Kanonforfatter, ældre litteratur, kunstbilleder, analyse og fortolkning
- Det moderne gennembrud
  - Malerier, noveller, analyse og fortolkning
- SKAM – unge og identitet
  - Artikler, noveller og tv
- Hovedværk: Det år sjæle slår smut (2022)
- Film: Der kommer en dag (2016)
- Pressefoto
  - Afsæt i Politikens ”Årets bedste pressefotokonkurrence 2023”
- Kærlighed
  - Noveller, lyrik, musik og billeder
- Barndom
  - Eventyr, digte, noveller og kortfilm
- TV-dokumentar
  - Tv2 dokumentar – Herlufholms hemmeligheder
- Radiohørspil
  - Da Kundby-pigen bombede sin egen skole
- Essay
  - Genrens karakteristika, analyse og egenproduktion
- Digital dannelse
  - Face to Face og ansigtsløskommunikation
  - Sproglig bevidsthed, skriftlige kompetencer og analytiske redskaber.
- Gadens stemmer: Gadekunst, musik og andre udtryksformer.
- Elevernes egne og fælles mundtlige fremlæggelser.
- Elevernes egne og fælles skriftlige tekster.
- Norsk og svensk litteratur og medieproduktioner
- Grammatik, herunder sætningsopbygning og retstavning
- Elevernes egne produktioner og evaluerende fremlæggelser

Fremstillingsformer

Vi arbejder med at fremme elevernes evne til at:

- Udforske og benytte sproget gennem dialog og diskussion.
- Argumentere, dokumentere og begrunde.
- Præsentere en længere mundtlig fremstilling.
- Anvende sproglig fantasi, variation, præcision og korrekthed.
- Beherske skriftsproget i forskellige genrer.
- Udvikle hensigtsmæssige arbejdsvaner og strategier indenfor studieteknik, herunder notatteknik og kildekritik.

10.klassetrin: Hovedværk (2):

Film: "Der kommer en dag", 2016, instrueret af: Jesper W. Nielsen

Litteratur: "Det år sjæle slår smut", 2022, Jesper Wung Sung

9.vis og 10.vis

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende emner:

- Romantikken
- Det moderne gennembrud
- Køn og etnicitet
- Danske billedkunstnere: Bigum og Kvium
- Pressefoto
- Innovation og reklame
- Det står i avisen
- Obskure noveller
- Kortfilm
- Lyrik om tilhørsforhold
- Forfatterskab: Tove Ditlevsen
- Forfatterskab: Jesper Wung-Sung

Fremstillingsformer

Vi arbejder med at fremme elevernes evne til at:

- Udforske og benytte sproget gennem dialog og diskussion.
- Argumentere, dokumentere og begrunde.
- Præsentere en længere mundtlig fremstilling.
- Anvende sproglig fantasi, variation, præcision og korrekthed.
- Beherske skriftsproget i forskellige genrer.
- Udvikle hensigtsmæssige arbejdsvaner og strategier indenfor studieteknik, herunder notatteknik og kildekritik

Hovedværker: 9.vis:

Litteratur: "Når hjertet er en elpisker", Mette Vedsø, 2019

Litteratur: "Det år sjæle slår smut" af Jesper Wung-Sung, 2022

Film: "Fighter" af Natasja Ardem

Hovedværker: 10.vis:

Film: "Fighter" af Natasja Ardem

Litteratur: "Det år sjæle slår smut" af Jesper Wung-Sung, 2022

2.2 Matematik for 8., 9. og 10. klasse

8.a - underviser: Nils Kristensen

9.a - underviser: Nils Kristensen

9.v - undervisere: Jakob Jørgensen og Søren Madsen

10.a - underviser: Nils Kristensen

10.v - undervisere: Jakob Jørgensen og Søren Madsen

8.a (inkl. vis-elev):

Formål:

- At eleverne udvikler matematiske kompetencer og opnår viden og kunnen således, at de bliver i stand til at begå sig hensigtsmæssigt i matematikrelaterede situationer vedrørende dagligliv, samfundsliv og naturforhold.
- Eleverne skal erfare at matematik rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation.

Forudsætninger:

På Bornholms Efterskole forudsætter vi, at eleverne har fulgt undervisning i matematik fra 0 - 7. klassetrin. Det

betyder at eleverne forud for sin 8. klasse har arbejdet med de af ministeriets bestemte fagområder.

Mål

Undervisningen skal lede frem mod at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder til at kunne anvende matematik i alle hverdagens situationer og gøre eleven klar til videre uddannelse.

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende indhold og emner:

Indhold:

- Test
- Matematikkompetencer
- Digitale hjælpemidler
- Reelle tal
- Ikke lineære funktioner
- Trigonometri
- Penge og økonomi
- Algebra
- Geometri og måling
- Statistik og sandsynlighed
- Ræsonnement og beviser
- Skriftlig matematik
- Mundtlig matematik

Materialer og platforme og hjælpemidler (VIS)

Vi arbejder i Matema10k og på Gyldendals matematik portal. Herudover bruger vi materiale fra regneregler.dk, matematikbanken,.dk, proev.ventures.dk, youtube.com og egne opgaver. Vi benytter os af de digitale hjælpemidler: Excel, PowerPoint, Wordmat, Geogebra og app.creately.com. og alle elever har Office 365 på deres PC. Alle elever har PC eller Mac med til undervisning. Vi arbejder ud fra platformen Teams. Her ligger alle undervisningsressourcer og alle opgaver og forklaringer. VIS-elever kan tilgå materialet tilpasset deres faglige udfordringer ved hjælp af App-Writer og NOTA.

Emner:

I undervisningen i 8. klasse arbejder vi med disse emner:

Digitale værktøjer, tal og regning, Flytning og mønstre, Algebra, ligninger og uligheder, Plangeometri, vækst, statistik, rumgeometri, matematisk modellering, matematiks undersøgelse, valuta.

Materiale:

Materialerne vi bruger hentes fra www.matematik.gyldendal.dk, www.matematikbanken.dk, www.regneregler.dk, www.prøv.dk, www.webproever.dk, Formelsamling på regneregler.dk test fra skole.hogrefe.dk, Gyldendal Multi 8. Der suppleres med egne materialer, opgaver og noter.

Skriftligt arbejde:

I løbet af året vil der være 3 store afleveringer, samt en terminsprøve. Derudover vil der være supplerende skriftlige opgaver, som understøtter og træner de emner, som vi gennemgår i løbet af året. 8. klasse vil arbejde med prøver fra webproever.dk og grønlandske afgangsprøver.

Organisering:

Eleverne arbejder gennem hele skoleåret i grupper af forskellig størrelse, makkerpar og selvstændigt. Det tilstræbes, at der benyttes forskellige og afvekslende arbejdsformer i forskellige miljøer.

9.a:

Formål:

at eleverne udvikler matematiske kompetencer og opnår viden og kunnen således, at de bliver i stand til at begå sig hensigtsmæssigt i matematikrelaterede situationer vedrørende dagligliv, samfundsliv og naturforhold. Eleverne skal erfare at matematik rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation.

Forudsætninger:

På Bornholms Efterskole forudsætter vi, at eleverne har fulgt undervisning i matematik fra 0 - 8. klassesettrin. Det betyder at eleverne forud for sin 9. klasse har arbejdet med de for ministeriets 4 bestemte emner:

- Matematiske kompetencer - Tal og algebra - Geometri og måling - Statistik og sandsynlighed.

Mål:

Undervisningen skal lede frem mod at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder til at kunne anvende matematik i alle hverdagens situationer og gøre eleven klar til videre uddannelse.

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende indhold og emner:

Indhold:

- Test
- Matematikkompetencer
- Digitale hjælpemidler
- Reelle tal
- Ikke lineære funktioner
- Trigonometri
- Penge og økonomi
- Algebra
- Geometri og måling
- Statistik og sandsynlighed
- Ræsonnement og beviser
- Skriftlig matematik
- Mundtlig matematik

Materialer og platforme og hjælpemidler:

Vi arbejder i Multi 9 og på Gyldendals matematik portal. Herudover bruger vi materiale fra regneregler.dk, matematikbanken,.dk, proev.ventures.dk, youtube.com og egne opgaver. Vi benytter os af de digitale hjælpemidler: Excel, PowerPoint, Wordmat, Geogebra og app.creately.com. og alle elever har Office 365 på deres PC. Alle elever har PC eller Mac med til undervisning. Vi arbejder ud fra platformen Teams. Her ligger alle undervisningsressourcer og alle opgaver og forklaringer. Elever kan tilgå materialet tilpasset deres faglige udfordringer ved hjælp af App-Writer og NOTA.

Emner:

I undervisningen i 9. klasse skal vi igennem disse emner:

Styr på de digitale hjælpemidler, valuta, reelle tal, ikke lineære funktioner, trigonometri, penge og økonomi, Algebra, geometri og måling, Statistik og sandsynlighed, Ræsonnement og beviser, Skriftlig matematik, mundtlig matematik.

Materiale:

Materialerne vi bruger hentes fra www.matematikk.gyldendal.dk, www.matematikbanken.dk, www.regneregler.dk, www.prøv.dk, www.webproever.dk, Formelsamling fra www.uvm.dk, test fra skole.hogrefe.dk, Gyldendal Multi 9. Der suppleres med egne materialer, opgaver og noter.

Skriftligt arbejde:

I løbet af året vil der være 3 store afleveringer, samt en terminsprøve. Derudover vil der være supplerende skriftlige opgaver, som understøtter og træner de emner, som vi gennemgår i løbet af året. 9. klasse vil arbejde med prøver fra prøv.dk og webproever.dk.

10.kl.:

Forudsætninger:

På Bornholms Efterskole forudsætter vi, at eleverne har fulgt undervisning i matematik fra 0 - 9. klassetrin. Det betyder at eleverne forud for sin 10. klasse har arbejdet med de for ministeriets 4 bestemte emner: - Matematiske kompetencer - Tal og algebra - Geometri og måling - Statistik og sandsynlighed.

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende indhold og emner:

Indhold:

- Test
- Matematikkompetencer
- Digitale hjælpemidler

- Reelle tal
- Tema fraktaler
- Ikke lineære funktioner
- Trigonometri
- Tema Arkitektur
- Penge og økonomi
- Algebra
- Geometri og måling
- Statistik og sandsynlighed
- Ræsonnement og beviser
- Skriftlig matematik
- Mundtlig matematik

Materialer og platforme og hjælpemidler

Vi arbejder i Matema10k og på Gyldendals matematik portal. Herudover bruger vi materiale fra regneregler.dk, matematikbanken,.dk, proev.ventures.dk, youtube.com og egne opgaver. Vi benytter os af de digitale hjælpemidler: Excel, Power point, Wordmat, Geogebra og app.creately.com. og alle elever har Office 365 på deres PC. Alle elever har PC eller Mac med til undervisning. Vi arbejder ud fra platformen Teams. Her ligger alle undervisningsressourcer og alle opgaver og forklaringer. Elever kan tilgå materialet tilpasset deres faglige udfordringer ved hjælp af App-Writer og NOTA.

Emner:

I undervisningen i 10. klasse skal vi sammen have gennemgået disse emner:

Digitale hjælpemidler, valuta, tal, regnearter og deres hierarki, brøker, procentregning, ligninger og reduktion, koordinatsystem, funktioner og grafer, formler, kendte og ukendte, figurer, plan geometri, rum geometri, enheder og omregning, trigonometri, konstruktion, lighedannedhed, kongruens og målestoksforhold, tegning i perspektiv, kombinatorik, sandsynlighed og chance, statistik og kombinatorik

Materiale:

Materialerne vi bruger hentes fra www.matematik.gyldendal.dk, www.matematikbanken.dk, www.regneregler.dk, www.prøv.dk, www.webproever.dk, Formelsamling fra www.uvm.dk, test fra skole.hogrefe.dk, Frydenlund matema10k. Der suppleres med egne materialer, opgaver og noter.

Skriftligt arbejde:

I løbet af året vil der være 3 store afleveringer, samt en terminsprøve. Derudover vil der være supplerende skriftlige opgaver, som understøtter og træner de emner, som vi gennemgår i løbet af året. 10. klasse vil arbejde med 10. klasses prøver fra <https://materialeplatform.emu.dk/>

10.a:

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende indhold og emner:

Geometri:

Grundlæggende begreber, Beregningsbegreber, Areal og Rumfang, Lighedannedhed Kongruens Pythagoras / Trigonometri (Kunne bestemme afstande ved beregning), Målestoksforhold, Geogebra

Tal og algebra:

Reelle tal/irrationale tal, Løsning af ligninger, Talfølger, Regnehierakiet, Parenteser, Decimaltal, brøk og procent, Potenser og rødder

Økonomi:

Procenter - procentuel vækst, Privat økonomi - budget og lønseddler, Renter - Vækstformlen, Lån - Styr din gæld, Simple funktioner, Renteformlen, Excel

Funktioner:

1.- og 2.-gradsligninger - grafiske løsninger og udregninger, Lineære og ikke-lineære funktioner Grafisk løsning af ligningssystemer, Koordinatsystem

Statistik og Sandsynlighed:

Tilfældighed og chance, Sempel kombinatorik, Sandsynligheder, Statistiske overvejelser

Undervisningen vil primært være i klassen, hvor undervisningen vil veksle imellem fællesoplæg, opgaveløsning og gruppearbejde. Undervisningen vil rumme praksisnær matematik som eleverne kan genkende i hverdagslivet.

Mål:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder til at kunne anvende matematik i alle hverdagens situationer og gøre eleven klar til videre uddannelse.

Materialer:

Undervisningen vil tage udgangspunkt i at alle elever har adgang til egen computer. "Microsoft-Teams" vil blive brugt som udgangspunkt for elevernes arbejde. Der vil blive brugt kompendier fra "Matematikbanken.dk", <https://matematik.gyldendal.dk> samt egenproduceret materialer.

Eleverne vil blive undervist i Geogebra, wordmat og bruge "regneregler.dk" som deres formelsamling.

9.vis:

Formål:

At eleverne udvikler matematiske kompetencer og viden så de fremadrettet kan begå sig i en dagligdag hvor de vil møde matematikrelaterede problemstillinger. Eleverne skal gennem dialog og samarbejde erfare, at matematik fordrer og fremmer kreativ virksomhed. Eleverne skal erfare at matematik rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation.

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende indhold og emner:

Geometri:

Grundlæggende begreber, Beregningsbegreber, Areal og Rumfang, Lighedannethed, Kongruens Pythagoras / Trigonometri (Kunne bestemme afstande ved beregning), Målestoksforhold, Geogebra

Tal og algebra:

Reelle tal/irrationale tal, Løsning af ligninger, Talfølger, Regnehierakiet, Parenteser, Decimaltal, brøk og procent, Potenser og rødder

Økonomi:

Procenter - procentuel vækst, Privat økonomi - budget og lønseddler, Renter - Vækstformlen, Lån - Styr din gæld, Simple funktioner, Renteformlen, Excel

Funktioner:

1.- og 2.-gradsligninger - grafiske løsninger og udregninger, Lineære og ikke-lineære funktioner Grafisk løsning af ligningssystemer, Koordinatsystem

Statistik og Sandsynlighed:

Tilfældighed og chance, Sempel kombinatorik, Sandsynligheder, Statistiske overvejelser

Undervisningen vil primært være i klassen, hvor undervisningen vil veksle imellem fællesoplæg, opgaveløsning og gruppearbejde. Undervisningen vil rumme praksisnær matematik som eleverne kan genkende i hverdagslivet.

Mål:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder til at kunne anvende matematik i alle hverdagens situationer og gøre eleven klar til videre uddannelse.

Materialer:

Undervisningen vil tage udgangspunkt i at alle elever har adgang til egen computer. "Microsoft-Teams" vil blive brugt som udgangspunkt for elevernes arbejde. Der vil blive brugt kompendier fra "Matematikbanken.dk", <https://matematik.gyldendal.dk> samt egenproduceret materialer.

Eleverne vil blive undervist i Geogebra, wordmat og bruge "regneregler.dk" som deres formelsamling.

10.vis:

Formål:

At eleverne udvikler matematiske kompetencer og viden så de fremadrettet kan begå sig i en dagligdag hvor de vil møde matematikrelaterede problemstillinger. Eleverne skal gennem dialog og samarbejde erfare, at matematik fordrer og fremmer kreativ virksomhed. Eleverne skal erfare at matematik rummer redskaber til

problemløsning, argumentation og kommunikation.

I skoleåret 2023/24 vil vi arbejde med følgende indhold og emner:

Geometri:

Grundlæggende begreber, Beregningsbegreber, Areal og Rumfang, Lighedannethed, Kongruens Pythagoras / Trigonometri (Kunne bestemme afstande ved beregning), Målestoksforhold, Geogebra

Tal og algebra:

Reelle tal/irrationale tal, Løsning af ligninger, Talfølger, Regnehierakiet, Parenteser, Decimaltal, brøk og procent, Potenser og rødder

Økonomi:

Procenter - procentuel vækst, Privat økonomi - budget og lønseddel, Renter - Vækstformlen, Lån - Styr din gæld, Simple funktioner, Renteformlen, Excel

Funktioner:

1.- og 2.-gradsligninger - grafiske løsninger og udregninger, Lineære og ikke-lineære funktioner Grafisk løsning af ligningssystemer, Koordinatsystem

Statistik og Sandsynlighed:

Tilfældighed og chance, Simpel kombinatorik, Sandsynligheder, Statistiske overvejelser

Undervisningen vil primært være i klassen, hvor undervisningen vil veksle imellem fællesoplæg, opgaveløsning og gruppearbejde. Undervisningen vil rumme praksisnær matematik som eleverne kan genkende i hverdagslivet.

Mål:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder til at kunne anvende matematik i alle hverdagens situationer og gøre eleven klar til videre uddannelse.

Undervisningen vil tage udgangspunkt i, at alle elever har adgang til egen computer. "Microsoft-Teams" vil blive brugt som udgangspunkt for elevernes arbejde. Der vil blive brugt kompendier fra "Matematikbanken.dk", <https://matematik.gyldendal.dk> samt egenproduceret materialer.

Eleverne vil blive undervist i Geogebra, wordmat og bruge "regneregler.dk" som deres formelsamling.

2.3 Engelsk for 8., 9., og 10. klasse

8.a (inkl. VIS-elev) - underviser: Laurids Brogaard

9.a - underviser: Rasmus Randbøll

9.v – undervisere: Rasmus Randbøll og Bjarne Holm

10.a - underviser: Johan Carlsen

10.v – undervisere: Johan Carlsen og Trine Nordentoft

8.a:

Formål:

Formålet med engelskundervisningen på Bornholms Efterskole er, at eleverne skal udvikle deres sproglige kompetencer og viden om kultur og samfund, således at de kan anvende det engelske sprog nationalt og globalt med henblik på deres fremtidige liv.

Eleverne skal videreudvikle deres allerede opnåede færdigheder, så de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig både mundtligt og skriftligt.

Endvidere skal eleverne udvikle og øge deres bevidsthed og nysgerrighed om sproget, så de bevarer lysten til fremadrettet at beskæftige sig med sprog og kultur.

Indhold og tilrettelæggelse:

Engelskfaget indeholder 3 kompetenceområder som tilsammen udgør fagets helhed:

- Mundtlig kommunikation

- Skriftlig kommunikation
- Kultur og samfund

Med udgangspunkt i ovennævnte kompetenceområder arbejder vi på Bornholms Efterskole ud fra de færdigheder og kompetencer eleverne kommer med ved skolestart og arbejder hen imod at eleverne på 8. klassetrin skal kunne forstå hovedindholdet i lette fagtekster, udveksle enkle, forberedte informationer om faktuelle emner.

De skal med støtte kunne tale om faktuelle emner og anvende ord og fraser fra hverdagsprog og enkelt fagsprog. Eleverne skal opnå at kunne skrive forståeligt og sammenhængende på engelsk samt anvende de mest grundlæggende bøjningsformer og syntaktiske strukturer.

Ydermere skal eleverne på 8. klassetrin kunne give eksempler på forskelle og ligheder mellem kultur- og samfundsforhold i eget land og i engelsksprogede områder samt deltage i udveksling af enkel information og produkter med elever i udlandet.

Med afsæt i fagets færdigheds- og vidensmål for 8. klassetrin tilstræber vi at skabe en alsidig undervisning på følgende måde:

Mundtlighed:

Diskussioner, interviews, dialog, drama, sproglege, fortælling, fremlæggelser, rollespil, lytte til film, sange og andre indtalte lydclip mm.

Skriftlighed:

Læse diverse tekster såsom artikler, lyrik, noveller, internetsider, romaner mm.

Skrive referater, resuméer, oversættelser, digte, anmeldelser, klassiske stiloplæg, arbejdsspørgsmål, grammatik mm.

Kultur og samfund:

Viden om lande og kulturer via tekster, film, nyhedsudsendelser, sange, dialog, lytning til accenter, forståelse af The British Empire mm.

Grammatik:

Ordklasser, kongruens, ordstilling, bøjning og tider, retstavning og tegnsætning.

Vi tilrettelægger undervisningen ud fra 4-6 tematiske emner i løbet af året, hvor vi tilgodeser Fælles Mål for engelskfaget på 8. klassetrin. Afsættet for undervisningen ligger i de læringsmål læreren fastsætter for emnet.

Metode:

Vi benytter mange forskellige arbejdsformer bl.a. gruppearbejde, pararbejde, cooperative learning, fremlæggelser, individuelle selvstændige projekter.

Eleverne arbejder med emner og tekster, hvori de skal forholde sig sagligt til stillede opgaver og problemstillinger. Arbejdet foregår i plenum som tavleundervisning, i grupper og enkeltvis.

For alle elever gælder det, at der trænes mundtlige og skriftlige færdigheder ved hjælp af opgaver, prøveoplæg og grammatik. Dilemmaspil, argumentation og quizzes skal ligeledes være med til at træne ordforråd og mundtlighed.

Tekster og opgaver vil have en sværhedsgrad der kræves for at være prøveegnet, men undervisningsmetoden vil blive differentieret til elevernes behov ved f.eks. oplæsning eller oversættelse af tekster. Grammatiske opgaver differentieres til elevernes faglige niveau.

Der arbejdes med følgende emner:

- US Selection
- Travelling
- Making a Difference
- Fjerde emne aftales med klassen

Materialer:

- Engelskfaget.dk (Clioonline.dk) og Gyldendal.dk

Der vil blive hentet yderligere materiale afhængigt af emne fra:

- BBC.CO.UK/newsround
- Relevante hjemmesider på internettet

It i undervisningen og digitale hjælpemidler (VIS):

Undervisningsmateriale tager udgangspunkt i digitale platforme og VIS-elever kan tilgå materialet tilpasset deres faglige udfordringer ved hjælp af App-Writer og NOTA.

Slutmål:

Undervisningen i engelsk i 8. klasse på Bornholms Efterskole skal lede frem mod Fælles Mål for 8. klassetrin:

Eleven kan deltage i kortere samtaler og give korte, sammenhængende fremstillinger af almindelige situationer og emner på engelsk.

Eleven kan forstå og skrive kortere tekster i forskellige genrer på engelsk.

Eleven kan indgå i enkle kulturmøder ved brug af forskellige medier.

9.a:

Formål:

Formålet med engelskundervisningen på Bornholms Efterskole er, at eleverne skal udvikle deres sproglige kompetencer og viden om kultur og samfund, således at de kan anvende det engelske sprog nationalt og globalt med henblik på deres fremtidige liv.

Eleverne skal videreudvikle deres allerede opnåede færdigheder, så de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig både mundtligt og skriftligt.

Endvidere skal eleverne udvikle og øge deres bevidsthed og nysgerrighed om sproget, så de bevarer lysten til fremadrettet at beskæftige sig med sprog og kultur.

Indhold og tilrettelæggelse:

Engelskfaget indeholder 3 kompetenceområder og som tilsammen udgør fagets helhed:

- Mundtlig kommunikation
- Skriftlig kommunikation
- Kultur og samfund

Med udgangspunkt i ovennævnte kompetenceområder arbejder vi på Bornholms Efterskole ud fra de færdigheder og kompetencer eleverne kommer med ved skolestart.

På 9. klassetrin bruges sproget fortsat som kommunikationsmiddel, men med øget fokus på formål, præcision og nuancering. Eleverne skal kunne forstå hovedindholdet af autentiske tekster om samfundsrelaterede emner og kunne deltage aktivt i en uforberedt samtale, ligesom de skal kunne give sammenhængende fremstillinger på basis af indhentede informationer.

I skoleåret 23/24 arbejdes der med følgende indhold og emner:

- Amish
- Events that shock the world
- Minorities
- Crime

10.a:

Formål:

Formålet med engelskundervisningen på Bornholms Efterskole er, at eleverne skal udvikle deres sproglige kompetencer og viden om kultur og samfund, således at de kan anvende det engelske sprog nationalt og globalt med henblik på deres fremtidige liv.

Eleverne skal videreudvikle deres allerede opnåede færdigheder, så de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig både mundtligt og skriftligt.

Endvidere skal eleverne udvikle og øge deres bevidsthed og nysgerrighed om sproget, så de bevarer lysten til fremadrettet at beskæftige sig med sprog og kultur.

Indhold og tilrettelæggelse:

Engelskfaget indeholder 3 kompetenceområder, der tilsammen udgør fagets helhed:

- mundtlig kommunikation
- skriftlig kommunikation
- kultur og samfund

Med udgangspunkt i ovennævnte kompetenceområder arbejder vi på Bornholms Efterskole ud fra de færdigheder og kompetencer eleverne kommer med ved skolestart. Vi fokuserer på udviklingen af alle sprogets facetter og har samtidig de afsluttende prøver, som et primært fokus.

Med afsæt i fagets færdigheds- og vidensmål tilstræber vi os at skabe en alsidig undervisning:

Mundtlighed:

Diskussioner, interviews, dialog, drama, sproglege, fortælling, fremlæggelser, rollespil, lytte til film, sange og andre indtalte lydclip mm.

Skriftlighed:

læse diverse tekster såsom artikler, lyrik, noveller, internetsider, romaner mm.
skrive referater, resuméer, oversættelser, digte, anmeldelser, klassiske stileoplæg, arbejdsspørgsmål, grammatik mm.

Kultur og samfund:

Viden om lande og kulturer via tekster, film, nyhedsudsendelser, sange, dialog, lytning til accenter, forståelse af The British Empire mm.

Grammatik:

Ordklasser, kongruens, ordstilling, bøjning og tider, retstavning og tegnsætning.

Vi tilrettelægger undervisningen ud fra 4-6 tematiske emner i løbet af året, hvor vi tilgodeser de fælles mål for engelskfaget i 8., 9. og 10. klasse. Afsættet for undervisningen ligger i de læringsmål læreren fastsætter for emnet.

Vi benytter mange forskellige arbejdsformer bl.a. gruppearbejde, pararbejde, co-operative learning, fremlæggelser, individuelle selvstændige projekter og prøveforberedende øvelser.

Lærerne samarbejder i teams, så undervisning på tværs af klasserne kan også forekomme. Der arbejdes med følgende emner:

- Our generation
- Fame
- Apartheid
- Slavery and Civil Rights
- Relationships

Slutmål:

- Undervisningen i engelsk skal lede frem mod de fælles faglige fastsatte mål på 10. klassetrin i grundskolen.
- Eleven kan deltage i længere, spontane samtaler og argumentere for egne synspunkter på engelsk
- Eleven kan forstå og skrive længere sammenhængende tekster med forskellige formål på engelsk
- Eleven kan agere selvstændigt i internationale kulturmøder på baggrund af forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold

Materialer:

Der arbejdes primært med materialer fra Gyldendals fagportal: engelsk.gyldendal.dk Dette suppleres med andre platforme og materialer af forskellig art.

9.vis:**Formål:**

Formålet med engelskundervisningen på Bornholms Efterskole er, at eleverne skal udvikle deres sproglige kompetencer og viden om kultur og samfund, således at de kan anvende det engelske sprog nationalt og globalt med henblik på deres fremtidige liv.

Eleverne skal videreudvikle deres allerede opnåede færdigheder, så de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig både mundtligt og skriftligt.

Endvidere skal eleverne udvikle og øge deres bevidsthed og nysgerrighed om sproget, så de bevarer lysten til fremadrettet at beskæftige sig med sprog og kultur.

Indhold og tilrettelæggelse:

Engelskfaget indeholder 3 kompetenceområder, der tilsammen udgør fagets helhed:

- mundtlig kommunikation
- skriftlig kommunikation
- kultur og samfund

Med udgangspunkt i ovennævnte kompetenceområder arbejder vi på Bornholms Efterskole ud fra de færdigheder og kompetencer eleverne kommer med ved skolestart. Vi fokuserer på udviklingen af alle sprogets facetter og har samtidigt de afsluttende prøver, som et primært fokus.

Med afsæt i fagets færdigheds- og vidensmål tilstræber vi os at skabe en alsidig undervisning:

Mundtlighed:

Diskussioner, interviews, dialog, drama, sproglege, fortælling, fremlæggelser, rollespil, lytte til film, sange og andre indtalte lydclip mm.

Skriftlighed:

læse diverse tekster såsom artikler, lyrik, noveller, internetsider, romaner mm.

skrive referater, resuméer, oversættelser, digte, anmeldelser, klassiske stileoplæg, arbejdsspørgsmål, grammatik mm.

Kultur og samfund:

Viden om lande og kulturer via tekster, film, nyhedsudsendelser, sange, dialog, lytning til accenter, forståelse af The British Empire mm.

Grammatik:

Ordklasser, kongruens, ordstilling, bøjning og tider, retstavning og tegnsætning.

Vi tilrettelægger undervisningen ud fra 4-6 tematiske emner i løbet af året, hvor vi tilgodeser de fælles mål for engelskfaget i 8., 9. og 10. klasse. Afsættet for undervisningen ligger i de læringsmål læreren fastsætter for emnet.

Vi benytter mange forskellige arbejdsformer bl.a. gruppearbejde, pararbejde, co-operative learning, fremlæggelser, individuelle selvstændige projekter og prøveforberedende øvelser.

Lærerne samarbejder i teams, så undervisning på tværs af klasserne kan også forekomme.

I skoleåret 23/24 arbejdes der med følgende indhold og emner:

- Amish
- Events that shock the world
- Minorities
- Crime

10.vis:**Formål:**

Formålet med engelskundervisningen på Bornholms Efterskole er, at eleverne skal udvikle deres sproglige kompetencer og viden om kultur og samfund, således at de kan anvende det engelske sprog nationalt og

globalt med henblik på deres fremtidige liv.

Eleverne skal videreudvikle deres allerede opnåede færdigheder, så de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig både mundtligt og skriftligt.

Endvidere skal eleverne udvikle og øge deres bevidsthed og nysgerrighed om sproget, så de bevarer lysten til fremadrettet at beskæftige sig med sprog og kultur.

Indhold og tilrettelæggelse:

Engelskfaget indeholder 3 kompetenceområder, der tilsammen udgør fagets helhed:

- mundtlig kommunikation
- skriftlig kommunikation
- kultur og samfund

Med udgangspunkt i ovennævnte kompetenceområder arbejder vi på Bornholms Efterskole ud fra de færdigheder og kompetencer eleverne kommer med ved skolestart. Vi fokuserer på udviklingen af alle sprogets facetter og har samtidigt de afsluttende prøver, som et primært fokus.

Med afsæt i fagets færdigheds- og vidensmål tilstræber vi os at skabe en alsidig undervisning:

Mundtlighed:

Diskussioner, interviews, dialog, drama, sproglege, fortælling, fremlæggelser, rollespil, lytte til film, sange og andre indtalte lydclip mm.

Skriftlighed:

læse diverse tekster såsom artikler, lyrik, noveller, internetsider, romaner mm., skrive referater, resuméer, oversættelser, digte, anmeldelser, klassiske stileoplæg, arbejdsspørgsmål, grammatik mm.

Kultur og samfund:

Viden om lande og kulturer via tekster, film, nyhedsudsendelser, sange, dialog, lytning til accenter, forståelse af The British Empire mm.

Grammatik:

Ordklasser, kongruens, ordstilling, bøjning og tider, retstavning og tegnsætning.

I skoleåret 23/24 arbejdes der med følgende indhold og emner:

- Crime
- Climate change
- Voices of Africa
- Events that shock the world

2.4 Historie for 8. og 9. klasse

Undervisere:

8.kl.: Laurids Brogaard

9.kl. og 9vis: Laurids Brogaard

8.kl:

Emner:

- Introforløb; "Hvad er Historie?"
- Det tidlige Danmark (Vikingetiden og den tidlige middelalder)
- Danmark (og Europa) fra 1939-1945 (Anden Verdenskrig)
- Bornholm 1945+ og Danmark i den kolde krig

Materialer:

Undervisningen vil tage udgangspunkt i at alle elever har adgang til egen computer. "Microsoft Teams" vil blive brugt som udgangspunkt for elevernes arbejde.

Materialerne som vil blive benyttet i historieundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder: <https://historie.gyldendal.dk/>, <https://danmarkshistorien.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>. Der vil blive inddraget materialer fra andre kilder hvis de er relevante for undervisningen, -fx ved filmvisning (biografbesøg), og besøg på museum, Dybbøl Mølle, Hammershus m.m. Dertil vil der være eksterne undervisere, foredragsholdere, guider osv.

Opgaver:

Der vil som udgangspunkt ikke være fastlagt obligatoriske opgaver i historie for 8.klasse, dog vil der løbende være mindre skriftlige opgaver og fremlæggelser ved slutningen af et emnes forløb. Derudover vil elevernes viden løbende blive "testet" via diverse quizzet.

Store dele af ovennævnte undervisning vil foregå på skolerejser, hvor eleverne også vil få kendskab til den lokale historie.

9.kl. og 9vis:**Emner:**

- Vikingetiden: Fra Newfoundland til Konstantinopel
- Middelalderen: Sundhed og sygdom
- Industrialiseringen: Septemberforliget
- Den Kolde Krig: På tværs af jerntæppet

Materialer:

Undervisningen vil tage udgangspunkt i at alle elever har adgang til egen computer. Materialerne som vil blive benyttet i historieundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder: <https://historie.gyldendal.dk/>, <https://danmarkshistorien.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>, samt der vil blive inddraget artikler og andet materiale fra andre kilder hvis de er relevante for undervisningen, -fx ved filmvisning, og besøg på museum, Hammershus m.m. Dertil vil der være eksterne undervisere, foredragsholdere, guider osv. Der vil også løbende suppleres med materialer fra egne noter. Dele af ovennævnte undervisning vil foregå på skolerejser, hvor eleverne også vil få kendskab til den lokale historie. Eleverne skal også tilegnes viden om håndtering egen økonomi, stemmeret, skat osv.

Opgaver:

Eleverne vil arbejde med varierede opgaver, som inkorporerer forskellige kulturmetoder til fremstilling og videredformidling af viden, og kildebrug. De vil bl.a. arbejde med dilemmaspil, hvor de skal bruge historiske kilder til at tage beslutninger i en historisk kontekst.

2.5 Samfundsfag for 8. og 9. klasse

Undervisere:

8.kl.: Laurids Brogaard

9.kl. og 9Vis: Laurids Brogaard

8.klasse:

Undervisningen i samfundsfag vil bestå af følgende emner:

- Introforløb ("Hvad er Samfundsfag?")
- Forskellige styreformer og landes forskellighed
- Det danske demokrati og de danske partier
- Identitet, dannelse, mennesket/individet i samfundet, LGBT, BLM m.m.
- Pandemier (covid-19), den tredje verden, U-lande, klima-kriser
- Fagre nye verden/Fremtidens verden

Materialer:

Materialerne som vil blive benyttet i samfundsfagsundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder: <https://samfundsfag.gyldendal.dk/>, <https://www.ft.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>, samt der vil blive inddraget materialer fra andre kilder hvis de er relevante for

undervisningen, -fx ved filmvisning. Derudover vil vi besøge samtlige af de danske politiske partiers hjemmesider.

Dele af ovennævnte undervisning vil foregå på skolerejser, hvor eleverne også stifter bekendtskab med det dansk/tyske grænseland, identitet, danskhed og demokrati i grænselandet.

Opgaver:

Der vil som udgangspunkt ikke være fastlagt obligatoriske opgaver i samfundsfag for 8.klasse, dog vil der løbende være mindre skriftlige opgaver, og fremlæggelser ved slutningen af et emnes forløb. Derudover vil elevernes viden løbende blive "testet" via diverse quizzes.

Der kan også være eksterne undervisere, foredragsholdere osv. indblandet i undervisningen som året skrider frem, dette er dog ej planlagt på nuværende tidspunkt).

9.kl. og 9vis:

Emner:

Undervisningen i samfundsfag vil bestå af følgende emner:

- Den danske kultur: Kultur og sociale forskelle
- Velfærd: Statens plan for Danmark
- Menneskerettigheder: En fri og lige verden
- Globalisering: Da verden blev mindre

Materialer:

Materialerne som vil blive benyttet i samfundsfagsundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder:

<https://samfundsfag.gyldendal.dk/>, <https://www.ft.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>, der vil også blive inddraget materialer fra andre kilder hvis de er relevante for undervisningen, -fx ved filmvisning. Derudover vil vi besøge samtlige af de danske politiske partiers hjemmesider. Samt diverse nyhedsmedier, deres hjemmesider og sociale medier.

Dele af ovennævnte undervisning vil foregå på skolerejser, hvor eleverne også stifter bekendtskab med den lokale kultur.

Opgaver:

Eleverne vil arbejde med varierede opgaver, som inkorporerer forskellige kulturmetoder til fremstilling og videreformidling af viden, og kildebrug. De vil bl.a. arbejde med dilemmaspil, hvor de skal bruge viden om samfundsfaglige begreber og forholde, til at vurdere beslutninger og realiteter i en samfundsfaglig kontekst.

2.6 Naturfag for 8. og 9. klasse

Undervisere:

8.a: Laurids Brogaard og Jakob Larsen

9.a og 9vis: Laurids Brogaard og Jakob Larsen

8. kl.:

Fagene fysik/kemi, biologi og geografi samlæses i en egentlig naturfagsundervisning. Der veksles imellem praktiske øvelser og teoretisk indlæring ved forelæsninger, selvstudie og gruppearbejde. Klasserne er opdelt på hvert klassetrin.

Umiddelbart før eksamensperioden arbejdes der målrettet mod eksamen for 9. klasse, imens der viden udbygges for 8. klasserne, der afsluttes med en årsprøve i naturfag.

Der tages på skolerejser til Tjekkiet, hvor eleverne arbejder med bjerges betydning for kloden. Silkeborg hvor eleverne arbejder med ferskvandssystemer og landskabsdannelse, besøg på energimuseet hvor vi arbejder med fremtidens energiforsyning.

Vi arbejder med emner som belyser naturfaglige problemstillinger der inddrages som en del af skolens aktivitet på folkemødet i Allinge.

Viden:

- Enkle naturfaglige problemstillinger, begreber og modeller
- Fagets fagsprog
- Fagets arbejdsmetode

- Fysiske, kemiske eller biologiske forhold i konkrete udvalgte praktiske naturfaglige emner.

Færdigheder:

- Anvende enkle naturfaglige modeller
- Beskrive enkle naturfaglige begreber
- Demonstrere kendskab til naturfaglige problemstillinger
- Anvende fagets fagsprog både i tekst og tale
- Under vejledning gennemfører praktisk arbejde og undersøgelser.

Kompetencer:

- Anvende enkle naturfaglige modeller til at forklare problemstillinger med naturfagligt indhold
- Selvstændigt og i samarbejde med andre forstå/opstille enkle former for praktisk arbejde og undersøgelser.
- Præsentere praktisk arbejde og undersøgelse
- Forholde sig nysgerrigt til naturfaglige fænomener og konsekvenser heraf.

Emner:

- Strålingens indvirkning på levende organismer, herunder atomkrig, atomkraft, det elektromagnetiske spektrum og hvordan stråling bruges i dag og i fremtiden, evolution.
- Teknologiens betydning for menneskers sundhed og levevilkår, herunder robotteknologi, livsstilssygdomme, brændstoffer, klimaforandringer og befolkningsudvikling,
- Drikkevandsforsyning for fremtidige generationer, herunder vandets kredsløb, rensningssystemer, global vandmangel, befolkningsvandring og mikrobiologi.
- Bæredygtig energiforsyning for fremtidige generationer, herunder energiomsætning og de 7 energiformer, adfærd og energiforbrug, naturens ressourcer og råstoffer.

Kilder

Naturfagsprøven.gyldendal.dk, Kosmos C, Ny Prisma 8 og 9. Diverse netartikler og Youtube videoer bruges som supplement.

Naturfaglige besøg på Bornholm - Disse ture har været sammen med 9. klasserne i naturfag.

Besøge solcellepark, Rønne Havns vindmølle lager, geologiske besøg (sprækkedale, skiffervandfald, fredede fortidsområder og granitbrud), Bornholms energiforsyning, Rønne Rensningsanlæg, Åkirkeby biogasanlæg, Green Solution House i Rønne (GSH)

Vi vil lave et tværfagligprojekt omhandlende BE på Mars med samfundsfagsholdene.

9. kl. og 9vis

Metode:

Fagene Fysik/kemi, biologi og geografi samlæses i en egentlig naturfagsundervisning. Der veksles imellem praktiske øvelser og teoretisk indlæring ved forelæsninger, selvstudie og gruppearbejde. Klasserne er opdelt på hvert klassetrin. Umiddelbart før eksamensperioden arbejdes der målrettet mod eksamen for 9. klasse.

Viden:

- Naturfaglige begreber og modeller
- Naturfaglige problemstillinger omkring menneskets resourceforbrug
- Fagets arbejdsmetode
- Fysiske, kemiske eller biologiske forhold i konkrete udvalgte praktiske naturfaglige emner.

Færdigheder:

- Anvende fagets fagsprog korrekt i tekst og tale
- Ud fra praktisk arbejde og undersøgelser forklarer videnskabelige problemstillinger, begreber og modeller

- Ud fra praktisk arbejde og undersøgelser formidler resultaterne heraf
- Ud fra praktisk arbejde og undersøgelser formidler enkle naturfaglige teorier
- Gennemføre praktisk arbejde og undersøgelser sikkerhedsmæssigt korrekt.

Kompetencer eleven skal kunne:

Anvende naturfaglige arbejdsmetoder til undersøgelse af og forklaring på naturfaglige problemstillinger
Ud fra praktisk arbejde og undersøgelser diskuterer enkle naturfaglige problemstillinger, begreber og modeller

Finde og redegøre for relaterede naturfaglige problemstillinger Reflektere over resultater af praktisk arbejde og undersøgelser.

Strålingens indvirkning på levende organismer, herunder atomkrig, atomkraft, det elektromagnetiske spektrum og hvordan stråling bruges i dag og i fremtiden, evolution.

Teknologiens betydning for menneskers sundhed og levevilkår, herunder robotteknologi, livsstils- sygdomme, brændstoffer, klimaforandringer og befolkningsudvikling.

Drikkevandsforsyning for fremtidige generationer, herunder vandets kredsløb, rensningssystemer, global vandmangel, befolkningsvandring og mikrobiologi.

Bæredygtig energiforsyning for fremtidige generationer, herunder energiomsætning og de 7 energiformer, adfærd og energiforbrug, naturens ressourcer og råstoffer.

Ud af huset:

Naturfaglige besøg på Bornholm. Besøge solcellepark, Rønne Havns vindmølle lager, geologiske besøg (sprækkedale, skiffervandfald, fredede fortidsområder og granitbrud). Der tages på skolerejser til Tjekkiet, hvor eleverne arbejder med bjerges betydning for kloden. Tinglev Efterskole, hvor Danfoss' skoletjeneste-afprøves. Silkeborg hvor eleverne arbejder med ferskvandssystemer og landskabsdannelse.

Kilder:

Naturfagsprøven.gyldendal.dk, Kosmos C, Ny Prisma 8 og 9. Diverse netartikler og Youtube videoer bruges som supplement. Egne noter.

Naturfaglige besøg på Bornholm - Disse ture har været sammen med 8. klasserne i naturfag.

Besøge solcellepark, Rønne Havns vindmølle lager, geologiske besøg (sprækkedale, skiffervandfald, fredede fortidsområder og granitbrud), Bornholms energiforsyning, Rønne Rensningsanlæg, Åkirkeby biogasanlæg, Green Solution House i Rønne (GSH)

Vi vil lave et tværfagligprojekt omhandlende BE på Mars med samfundsfagsholdene.

2.7 Idræt for 8. og 9. klasse

8.a – underviser: Bjarne Holm

9.a og 9vis – underviser: Rasmus Randbøll

Formålet med undervisningen i idræt er, at eleverne gennem alsidige idrætslige læringsforløb, oplevelser, erfaringer og refleksioner opnår færdigheder og tilegner sig kundskaber, der medfører kropslig og almen udvikling. Faget er samlæst for 8. og 9.årgang.

Eleverne skal have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af. Eleverne skal opnå indsigt i og få erfaringer med vilkår for sundhed og kropskultur.

Undervisningen skal give eleverne forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Vi tilstræber, at undervisningen bibringer eleverne erfaringer og styrker deres egne muligheder inden for kompetenceområderne: "Alsidig idrætsudøvelse", "Idrætskultur og relationer" og "Krop, træning og trivsel".

Vi vil arbejde varieret i kortere eller længere forløb med nedenstående områder:

- Løb, spring og kast
- Boldbasis og boldspil - herunder slagbold

- Opvarmning
- Dans og udtryk
- Kropbasis og redskaber
- Fysisk træning
- Natur- og udeliv

Valgte temaer:

- Idræt og samarbejde
- Idræt og musik
- Idræt og sundhed
- At gøre hinanden gode

De fire temaer, der er valgt indgår, indtænkes, diskuteres og vurderes i de fysiske aktiviteter. Temaet "idræt og samarbejde" lægges både ind som rene samarbejdsopgaver med efterfølgende refleksioner, samt som refleksioner ind i de mere traditionelle idrætsaktiviteter/spil og i deres eget boldspil.

Vi vil arbejde med "Idræt og musik" i forbindelse med opvarmning, fysisk træning og dans. Her vil tale om musikkens betydning for de enkelte aktiviteter.

I forbindelse med temaet "Idræt og sundhed", vil vi bl.a. arbejde med/tale om vores idrætsvaners betydning for vores sundhed og trivsel.

Undervejs i de forskellige forløb inddrages teori. Der stoppes op, reflekteres, diskuteres og justeres for så at afprøve det i praksis. En del af idrætsteorien/krops-basisteorien vil blive "læst" som mere traditionel "tavle" undervisning med små teoretiske oplæg i form af relevant udpluk af idrætsteori, artikler, film mm. Det efterfølges af opgaver/afprøvninger/vurderinger. Det er også her idrættens betydning kulturelt, vil blive behandlet mere indgående. Vi vil primært arbejde ud fra bøgerne Idrættens ABC.

2.8 Tysk for 8., 9. og 10. klasse

Undervisere:

8.a: Jutta Karsten

9.a og 9Vis. Jutta Karsten:

10.a+b og 10Vis.: Jutta Karsten

8.kl.:

Formål:

At eleverne får indsigt i og forståelse for sociale og kulturelle forhold i tysktalende lande for derved at styrke deres forståelse for forholdet mellem egen kultur og fremmede kulturer. Undervisningen i tysk skal derfor give eleverne kundskaber og færdigheder i at forstå talt og skrevet tysk samt i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på tysk.

Metode:

For at opnå ovenstående skal undervisningen i tysk være fokuseret på følgende hovedområder:

- Sprog, sprogbrug og sprogtilenelse
- Kommunikation
- Kultur- og samfundsforhold

Herunder skal der arbejdes med:

- Det tyske sprogs ordforråd, grammatik og udtale
- Ligheder og forskelle mellem tysk på den ene side og dansk og andre fremmedsprog på den anden
- Opslag i online ordbøger og andre digitale informationskilder
- Dramatisering der placerer sproglig adfærd naturligt i en given situation
- At læse, bearbejde og forstå forskellige teksttyper, herunder billeder og film
- At udtrykke sig hensigtsmæssigt i samtaler og i sammenhængende mundtlige og skriftlige fremstillinger på en måde, der er relevant i den givne kommunikative situation
- Nyere tysk historie og samfundsforhold
- Dagligliv, værdier og normer i tysktalende lande

- Ligheder og forskelle mellem tysk kultur og dansk kultur/andre
- Kulturer

Temaer:

- In der Familie
- Martinstag
- Musik ist mein Leben
- In meiner Gegend
- Ostern
- Andre temaer aftales med klassen

Materialer:

Tekster, videoer, lytteøvelser, opgaver mv. fra diverse websites bl.a.:
 tysk.gyldendal.dk (Gyldendals fagportaler)
 sproglinks.dk tyskbanken.dk
 Diverse film (DVD mv.)
 Diverse opgaver

9.kl. og 9.vis:

Formål:

At eleverne får indsigt i og forståelse for sociale og kulturelle forhold i tysktalende lande for derved at styrke deres forståelse for forholdet mellem egen kultur og fremmede kulturer. Undervisningen i tysk skal derfor give eleverne de nødvendige kundskaber og færdigheder i at forstå talt og skrevet tysk samt i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på tysk.

Metode:

For at opnå ovenstående skal undervisningen i tysk være fokuseret på følgende hovedområder:

- Sprog, sprogbrug og sprogtilegnelse
- Kommunikation
- Kultur- og samfundsforhold

Herunder skal der arbejdes med:

- Ordforråd, grammatik og udtale
- Ligheder og forskelle mellem tysk på den ene side og dansk og andre fremmedsprog på den anden
- Opslag i online ordbøger og andre digitale informationskilder
- Dramatisering der placerer sproglig adfærd naturligt i en given situation
- At læse, bearbejde og forstå forskellige teksttyper, herunder billeder og film
- At udtrykke sig hensigtsmæssigt i samtaler og i sammenhængende mundtlige og skriftlige fremstillinger på en måde, der er relevant i den givne kommunikative situation
- Nyere tysk historie og samfundsforhold
- Dagligliv, værdier og normer i tysktalende lande
- Ligheder og forskelle mellem tysk kultur og dansk kultur/andre

Temaer:

- In der Familie
- Martinstag
- Musik ist mein Leben
- In meiner Gegend
- Ostern
- Andre temaer aftales med klassen

Materialer:

Tekster, videoer, lytte-øvelser, opgaver mv. fra bl.a. Gyldendals fagportal: tysk.gyldendal.dk, sproglinks.dk + tyskbanken.dk, Diverse film (dvd'er, filmstriben mv.), Diverse opgaver.

10.kl. og 10vis:

Formål:

At eleverne får indsigt i og forståelse for sociale og kulturelle forhold i tysktalende lande for derved at styrke deres forståelse for forholdet mellem egen kultur og fremmede kulturer. Undervisningen i tysk skal derfor give

eleverne kundskaber og færdigheder i at forstå talt og skrevet tysk samt i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på ty

Midler:

For at opnå ovenstående skal undervisningen i tysk være fokuseret på følgende hovedområder:

- Sprog, sprogbrug og sprogtilegnelse
- Kommunikation
- Kultur- og samfundsforhold

Herunder skal der arbejdes med:

- Ordforråd, grammatik og udtale
- Opslag i online ordbøger og andre digitale informationskilder
- Dramatisering der placerer sproglig adfærd naturligt i en given situation
- At læse, bearbejde og forstå forskellige teksttyper, herunder billeder og film
- Anvendelse af kommunikationsstrategier; udtrykke sig hensigtsmæssigt i samtaler og i sammenhængende mundtlige og skriftlige fremstillinger på en måde, der er relevant i den givne kommunikative situation
- Nyere tysk historie og samfundsforhold
- Dagligliv, værdier og normer i tysktalende lande
- Ligheder og forskelle mellem tysk kultur og dansk kultur/andre

Temaer:

- Online sein, Influenzer
- Die DDR
- Extremsport
- Richtig Aussehen
- Andre temaer aftales med klassen

Materialer:

Tekster, videoer, lytte-øvelser, opgaver mv. fra bl.a. Gyldendals fagportal: tysk.gyldendal.dk, sproglinks.dk + tysksbanken.dk. Diverse film (dvd'er, filmstriben mv.) og diverse opgaver.

2.8.1 Fritagelse for tysk

Formål:

Som udgangspunkt har alle tysk, selvom fritagelse er muligt, da det kan have konsekvenser for deres videre uddannelsesvalg, og at elevens forældre eller værge skal godkende fritaget.

Alle elever der er fritaget, vil modtage erstatningsundervisning, imens den almene obligatoriske tysk undervisning foregår.

Erstatningsundervisningen: Dansk, engelsk samt matematik.

Der henvises til indholdsplanen for dansk 8-9.vis, engelsk i 8-9.vis, matematik i 8-9.a samt dansk i 8-9.a.

2.9 Musik 8. klasse

Underviser: Rasmus Ballerstein Randbøll

Overordnede kompetenceemner:

- **Musikudøvelse**
- **Musikalsk skaben**
- **Musikforståelse**

Temaer gennem skoleåret:

- **Lær et instrument-** kendskab til typiske Rytmiske instrumenter og deres roller.
- **Rytmelære-** forståelse for grundlæggende rytmesammensætning.
- **Sammenspil-** Udtryk dig i musikalsk fællesskab med andre.

- **Sang-** Vi skal arbejde toner, sangtekster og sangteknik
- **Musikteori-** grundlæggende forståelse af akkorder samt nodepartituret
- **Musikkens opbygning-** form, temposkift og virkemidler.
- **Genre forståelse-** vi dykker ned i udvalgte musikgenre og perioder.
- **Musikkultur-** samfundstraditioner i Danmark.
- **Stomp-** Musikskabelse med andet end instrumenter.
- **Musikformidling-** Vi skal lave musikvideo.
- **Musik som erhverv-** kan man leve af at lave musik?

Temaerne gennem året sætter udgangspunkt i indhold der dækker de eksamenskrav der skal trækkes i den praktiske og mundtlige del af de afsluttende prøver:

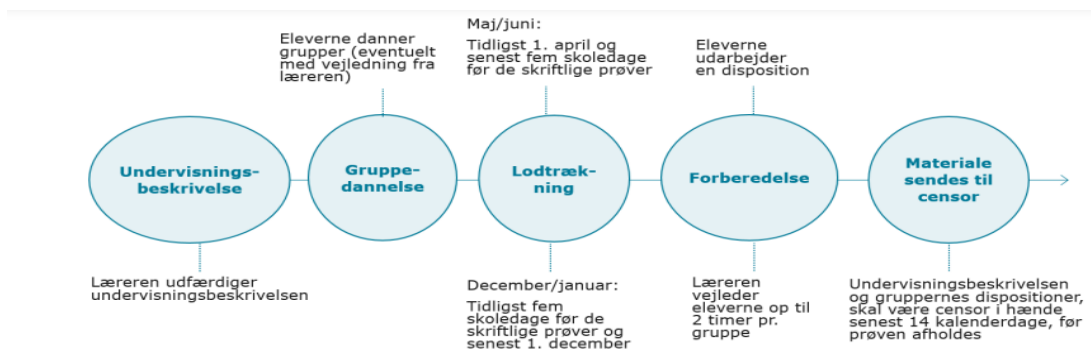
• **Musikoplevelse • Musikliv • Musikhistorie • Musikanalyse • Musik i medier**

Materialer:

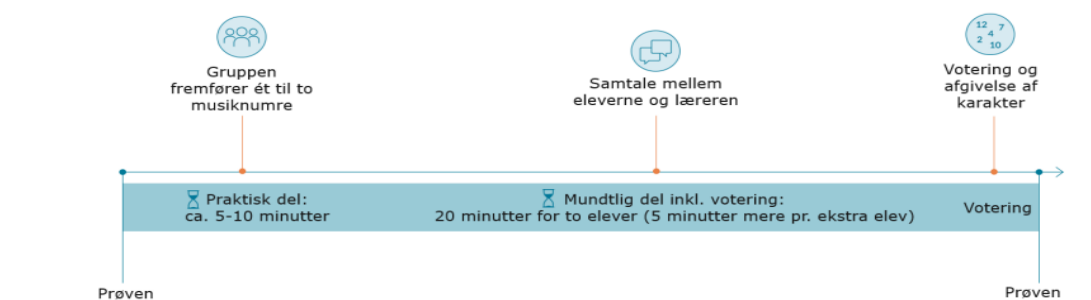
På Bornholms Efterskole anvender vi dansksangdigital.dk, til gennemgang af teori, musikforståelse og genrekendskab. Vi benytter youtube.com til instrumentøvelser, musikvideoer m.m. Eleverne har ligeledes mulighed for at byde ind med materiale til fordybelse og analyse.

Bornholms Efterskole råder over de typisk populære instrumenter anvendt i rytmisk musik.

Eksamen:

Figur 2 Prøvedagen

2.10 Fra verdensborger til Global teenager 10. klasse

Vi lever i en mere globaliseret verden end nogensinde, og ungdomslivet følger med. Vi er forbundet på tværs af kloden, og vi er ikke længere låst fast til vores hjemstavn. I faget Global Teenager vil vi undersøge hvordan ungdomslivet er under udvikling, og hvordan man som teenager er en del af den globale verden, både aktivt og passivt.

Formål:

Eleverne skal blive mere bevidste om deres rolle i vores globaliserede samfund, og hvordan man kan spille en aktiv rolle som ung. Vi skal diskutere konceptet globalisering, både på politisk og kulturel plan. Eleverne skal få et større perspektiv og vi skal undersøge konflikter ude i verden, hvordan de påvirker

involverede teenagere, og hvad vi kan gøre fra vores front. Vi skal arbejde med en til flere elevvalgte konflikter i verden, hvor vi skal opdage de mange sider af konflikten, og hvordan man kan tage en velovervejet holdning. Eleverne bliver mere bevidste om hvordan man kan tage en aktiv rolle for at påvirke verden, på lokal, national og global plan. Vi kommer til at arbejde med lokal politik, ungdomspolitik, EU, interesseorganisationer, frivilligt arbejde, og nødhjælpsorganisationer.

Eleverne skal arbejde projektorienteret, og være en aktiv del af elevstyrede kampagner, for at få en praktisk erfaring med projektstyring. I foråret skal eleverne være med til at sørge for at Global Teenager kommer på en skolerejse til Bruxelles, hvor aktiv deltagelse er en forudsætning for deltagelse.

Metode:

Eleverne kommer til at arbejde projektorienteret, hvor der arbejdes med indsamling og viden, og videreformidling af den viden.

Undervisning vil bære præg af diskussioner og debat om relevante og aktuelle emner, som skal opfordre elever til at være aktive i aktuelle emner og konflikter i samfundet på lokal og global plan.

Eleverne vil arbejde med dilemma spil, hvor man påtager sig opgaver og holdninger, for at aktivt at se forskellige sider af sager, konflikter og politiske dilemmaer, for at få en øget forståelse af emnet.

Der vil blive inviteret udefrakommende eksperter og talere for at få mere nuancerede diskussioner. Der vil også være besøg ude af huset, hvor vi vil møde forskellige institutioner og museumsbesøg.

Opgaver:

Eleverne vil få til opgave at lære om og videreformidle viden og informationer om en selvvalgt konflikt ude i verden.

Eleverne vil også være involveret i kampagner til indsamling, der blandt andet skal være med til at udvikle skolerejsen til Bruxelles.

3 Fællestime (fælles almen dannende oplysning) – for 8., 9. og 10. klasser

Undervisere: Forstander Claus Larsen-Jensen, lærere og eksterne undervisere.

For 2023/24 er der tilrettelagt følgende Fællestimer:

Dato:	Tema	Underviser
18-08-2023	Elevråd – introduktion og valg	Laurids Brogaard, elevansvarlig lærer
25-08-2023	Introtur til Silkeborg	Bjarne Holm, lærer
22-09-2023	Det rige Bornholm – historien om rige fund i jorden	Finn Ole Nielsen, Tidl. Museumsleder, Bornholms Museum
29-09-2023	Dine rettigheder og pligter, når du har et job	Joan Prah, formand for FH-Bornholm
06-10-2023	Virksomhedspraktik og uddannelse på Bornholm	Ege Kofod Plinius Schjørring, UU-Vejledningen
13-10-2023	At gå på jagt og tage jagttegn	Søren Madsen, lærer, aktiv i Jægerforbundet
27-10-2023	Krigen mellem Rusland og Ukraine hvad handler det om?	Jacob Serup, Bornholms Museum
03-11-2023	Bornholm – Danmark- og Europas grønne energi-ø	Søren Møller Christensen, Direktør i Baltic Energy Island
17-11-2023	Politiet på besøg	Birgit Hegner og Jens Rasmussen, Bornholms Polit
24-11-2023	Hvad er FN's 17 verdensmål?	Navn på oplægsholder følger.
08-12-2023	Hvad laver en borgmester?	Jacob Trøst, Borgmester i BRK
15-12-2023	Hvor langt er vi med elevdemokratiet?	Laurids Brogaard, Elevrådsansvar lærer
05/01-2024	Hvad laver en Miljøminister?	Lea Wermelin, tidligere Miljøminister
19-01-2024	Forberedelse af skitur til Norge	Bjarne Holm, lærer
02/02-2024	Der er valg til Europa-Parlamentet i juni 2024. Hvordan fungerer EU?	Claus Larsen-Jensen, forstander, Tidl. formand for Folketingets Europaudvalg og medlem af Europa-Parlamentet
23-02-2024	Hvad laver et medlem af Europa-Parlamentet?	Marianne Vind, MEP
01-03-2024	Europas udfordringer – og hvad kommer de os ved?	Claus Larsen-Jensen
08-03-2024	Hvad er kvindernes internationale Kampdag 8.marts?	Navn på oplægsholder følger

15-03-2024 Tema vælges senere
12-04-2024 Tema vælges senere

Navn på oplægsholder følger
Navn på oplægsholder følger

Formål:

Faget er et fælles pædagogisk tilrettelagt samvær der har til formål at tilbringe eleverne en viden om den historie set i lyset af skolens værdigrundlag. Skabe rammen for oplevelse af fællesskab, demokratisk forståelse for store og mindre meningsskabende fællesskaber på skolen såvel som uden for skolen, at mennesket lever i politiske og demokratiske fællesskaber, og at demokrati skal forstås både som livsform og styreform samt erkende, handle og deltage i demokratiske processer, så eleverne kan forstå den samtid, de er en del af, og den fremtid de har mulighed for at være med til at forme.

Metode:

Undervisningen foregår fælles for alle klasser. Der fortælles, læses op og vises relevant dokumentar i skolens auditorium

Indholdet danner baggrund for diskussioner i plenum, hvor eleverne trænes i talens magt, retorik, appelformer og argumentation i en fælles forsamling.

Materialer:

Relevant tv-dokumentar, artikler, litteratur, nyheder, samt Power Points

Opgaver:

Der vil som udgangspunkt ikke være fastlagt obligatoriske opgaver i Fællestime. Elevernes viden vil løbende blive "testet" via samtaler i plenum.

4 Linjefag

Hver tirsdag er linjefagsdage, hvor eleverne undervises i den linje, de har valgt. Det forventes at alle elever har valgt en linje af lyst, og der tilstræbes et højt praktisk aktivitetsniveau. Året igennem har vi fem linjefagsuger med mulighed for fordybelse.

Fælles for alle tre linjer vil der indgå en løbende dansk og matematisk faglig dokumentation af dagene. Materialet vil indgå i elevernes egen linjebog for hele skoleåret.

Dansk:

Dokumentationen vil være tilpasset elevens faglige niveau, og veksler mellem teksttyper som:

- Forklarende
- Instruerende
- Berettende
- Beskrivende
- Evt. anden

Matematik:

- Budget
- Kend din lønseddel
- Start din egen virksomhed

4.1 Indhold af Adventurelinjen 2023-24:

Lærere: Bjarne Holm, Jakob Jørgensen, Jakob Larsen og Laurids Brogaard

Formål:

At opnå kompetencer og viden om udeliv, overnatning, lave mad over bål og slå lejer mm. Få grundlæggende viden om brug af kajak, MTB, klatring både i teorien og i praksis. Afsluttende med eksamen i IPP1 og K1, som interne prøver i MTB og korpset samt kunne videreformidle det til f.eks. en gruppe "begynder".

Kajak:

- Våddragter
- Vådsko

- Svømmeveste
- Dry bag
- Paddelflow
- Sikkerhedslinje
- Fløjte
- IPP1 kompendie (bruges/læses op til eksamen i IPP1)

MTB:

- Cykelhjelme
- MTB skolens/egen
- Eftersyn og reservedele (kæder, frikranse, lejer, dropperpost, pedaler platform/clik, bremseklodser, dæk, krankset, slanger, kædeled, håndtag, bremsevæske, olie, fedt)
- Fejlfinding og justering af små fejl
- "M" tjek før kørsel
- Kørsels teknik
- Intern test ud fra 10 de punkter på kompetencebeviset for gennemførsel af MTB- forløbet
- Førstehjælp

Korpset:

- Varmt tøj (lære at klæde sig på efter vejret)
- Rygsæk
- Soveposer, indersovepose,
- Liggeunderlag
- Forståelse for hypotermi
- Mentaltræning (du kan mere end du tror)
- Fysiske udfordringer
- Førstehjælp

Klatring:

- Seler
- Sko
- Reb dynamisk/statisk
- Hjelm
- Reb bremser (ATC, Grigri/Grigri+, Hms, prosit)
- Knob
- Brug/kassering af udstyr, ud fra producentens anbefalinger
- K1 kompendie (bruges/læses op til eksamen i K1)
- Førstehjælp

Udeliv: (er en del af alle 4 forløb)

- Små gasblus
- Tændstål
- Plast service 50 personer
- Grydeskeer
- Opøseskeer
- Knive (dolk)
- Økser
- Kedler
- Førstehjælp
- Lær at omgås ild og skarpe redskaber med sikkerhed for øje (undgå skader)

Personale:

Ens tøj, bukser, jakker m/logo

Div. udstyr som er "vores" svømmevest, våddragt, vådsko, cykelhjelme, klatresele, klatresko, pandelamper, lom-melygte, kniv/dolk, powerbank, lille rygsæk, førstehjælps taske.

Mål:

Kajak: IPP1

Her skal eleverne gennem forløbet opnå færdigheder der gør dem i stand til at sikkert føre en kajak, både i teorien og i praksis,

Samt bestå IPP1. Vedligeholdelse af kajak udstyr der bruges når man er ude og ro.

De skal blive i stand til at formidle og hjælpe "andre" til at med sikkerhed kunne føre en kajak.

Klatring: K1

Her skal eleverne gennem forløbet opnå færdigheder i både teori og i praksis, samt bestå eksamen i K1. De skal blive i stand til at formidle og hjælpe "andre" til at med sikkerhed kunne klatre.

MTB: MTB (DGI ung MTB)

Her skal eleverne gennem forløbet opnå færdigheder der gør dem i stand til at sikkert føre en MTB i terræn, alm. vedligeholdelse så som at justere gear, skifte sæk/slange mm. De skal blive i stand til at formidle og hjælpe "andre" til at med sikkerhed kunne føre en MTB.

Korpset: Diplom for gennemførelse

Eleverne skal gennem forløbet opnå en større indsigt i dem selv, og deres grænser. De skal opnå forståelse for at man kan mere end man lige selv går og tror, metal "træning"

Samarbejdspartner:

- Kaserne: Lars Lilholm/Martin Christoffersen/Mads Brinkmann
- Beredskabet: Charlotte Bragh
- East Wind: v/Jonas Bagger Sørensen
- Bornholms Højskole: v/Anders Pedersen
- Pensions Lindesdal: Kasper Flygare
- Holms cykler: Patrick Holm

Kilder:

Dansk kajak og kano forbund, Dansk klatreforbund og DGI

Læsning:

Eleverne skal læse kompendium for IPP1, K1 og MTB grundforløb som teoretisk materiale til eksamener i samme aktiviteter som ovenstående, samt formidling til den praktiske eksamen.

Matematik:

Under klatring er der udregninger af faldfaktor, faldfang samt statistikker for samme. Dvs. vurdering af fald ved forskellig vægt og længde af reb samt påvirkning af udstyr og kroppen.

Under MTB gennemgås geometri, rullemodstand, aerodynamik, fart, tid og distancer.

Under kajak gennemgås vægt- og massefylde, opdrift, kraftoverførelse alt efter type af pagaj. Fart over grund i forhold til strømforhold

Naturfag:

Hypotermi, krop og sundhed, vand og vejrforhold, geografiske forskelle på vand og vejr.

Engelsk:

I klatring er videoer med test af udstyr alle på engelsk, en del af udstyrsguiden er på engelsk. Klatre "Biblen" er på engelsk.

Årsplan/-hjul:

August, september kajak

Oktober, december MTB

Januar, februar, marts korpset

April, maj, juni klatring

4.2 Indhold af Erhvervslinjen 2023-24

Underviser: Søren Kjøller, Anne Rosendahl og Søren Madsen

Formål:

At give eleverne indblik, praksis, faglig viden og færdigheder indenfor nedenstående håndværksfag. Eleven

skal gennem dialog og samarbejde erfare, at faget fordrer og fremmer kreativ virksomhed. Eleverne skal erfare at faget rummer redskaber til problemløsning, argumentation og kommunikation.

Struktur:

Der gennemføres 5 linjeuger samlet, dog i 2023/24, hvor der i enkelte uger er tale om på en splitning af en uge over to uger, med henholdsvis 2 og 3 dage pr. uge. Herudover holdes der i alt 24 linjedage pr. uge. Dog med at 8. og 9.klasse kun deltager i Linjeuge, hver anden uge, hvor de undervises i dansk, matematik og engelsk på de dage, hvor 10.klasserne gennemfører linjerne.

Vi starter altid linjedagen op med at gennemgå dagens undervisning og opgaver. Vi fordeler eleverne mellem de forskellige opgaver i overensstemmelse med ønsker og behov for dagen.

Indhold på linjedage:

Erhvervslinjen starter skoleåret med et introforløb. Holdet starter op med at se værkstedet og informeres omkring regler og sikkerhed på værkstedet samt procedurer og rutiner for rengøring og vedligeholdelse.

Eleverne får udleveret deres personlige værktøj samt sikkerhedsudstyr: Høreværn, sikkerhedssko, sikkerhedsbriller, handsker, tommestok og tømmerblyant.

Eleverne vil i de kommende uger blive undervist i teori samt efterfølgende praktisk arbejde på værkstedet, i området omkring skolen og bygningerne.

Der indlægges 5 ugers brobygningsforløb på Campus Bornholm. Eleverne vil her blive bekendt med forskellige værksteder og uddannelsesforløb.

Opgaver:

- Cykelskur til elevernes cykler, her skal regnes taghældning ud, graves jord af og fyldes op med stenmel.
- Renovering af altan på hovedbygningen.
- Passe skolens grønne områder
- Maling af bygninger på skolen, her skal der regnes på hvor mange materialer, der skal indkøbes, hvilken slags maling der skal bruges til de forskellige bygninger, træbeklædning og murværk.
- Terrasse rundt omkring Adventurehuset
- Maleropgave i nyt undervisningshus

Erhvervspraktik og virksomhedsbesøg:

For eleverne både på Erhvervs- og Gastrolinjen tilrettelægges der erhvervspraktisk i private og offentlige virksomheder. Linjeugerne på CAMPUS er indholdsmæssigt traditionelle "mandefag", hvortil piger dog også titrækkes. Men vi tilrettelægger Erhvervspraktikken, så også mere kvindeorienterede erhverv kommer i spil. Og det samme gælder i forhold til virksomhedsbesøg.

Året igennem har Erhvervslinjen sideløbende med praktisk arbejde, teoriundervisning inden for udvalgte emner som:

- Tegning og diagramforståelse
- Fagforening og arbejdsmarkedets parter
- Vejledning i udformning af CV og jobansøgning
- Besøg hos håndværksmestre og virksomheder inden for forskellige håndværk
- Praktikforløb hos lokale håndværksmestre

Værktøjsgenkendelse og anvendelse:

Værktøjslære, navnene på de forskellige værktøjer og hvordan de anvendes.

Brobygning på Campus Bornholm: Indhold

Sikkerhedskursus §17. Eleverne modtager et bevis på gennemført kursus, dette kan de benytte i deres videre uddannelser.

Strøm/IT

Teoriundervisning, opsætte og installere en række kontakter og lys. Her indgår både dansk og matematik.

Metal

Produktion af lille grill. Eleverne skal hver især læse og forstå en tegning, samt skære/klippe deres materialer

ud og derefter svejse grillen sammen.

Eleven lærer grundlæggende brug af et Co2 svejseværk. Her indgår dansk og matematik.

Auto

Eleverne lærer hvordan man skifter dæk, olie og forskellige reservedele i motoren.

Murer

Eleverne skal mure en murstensvæg op, hvor de blandt andet skal lære at blande den rigtige slags mørtel i det rigtige forhold af cement. Her indgår matematik.

Tømrer

Eleverne skal producere et redskabsskur. Her lærer eleverne blandt andet hvordan en bygning er sammensat af fundament, gulv, vægge og tag. Her indgår geometri, plantegning, geogebra

Ud af huset

- Deltage i årets Skills i Roskilde d. 19.april 2024
- Erhvervspraktik i private og offentlige virksomheder.
- Virksomhedsbesøg. Der er udarbejdet en liste på virksomheder, der kan besøges.

Fagfagligt indhold

Der arbejdes med dansk og matematik jf. beskrivelse samt procesplanlægning under linjeuger. Andre faglige emner:

- Bygningskonstruktion, geometri, areal og rumfang, vægt og massefylde, økonomi.
- Den danske fagforening, arbejdsmarkedsbevægelsen, historiske bygninger, håndværk gennem tiden.
- Syre, salt og baser, enhedsberegning, massefylde, mineraler, geologiske områder.

4.3 Indhold af Gastrolinjen 2023-24

Er eleverne glade for mad. Elsker de at kokkerere til andre. Går de op i hvordan din mad bliver serveret. Har de et ønske om at blive kok, tjener, ernærings assistent eller at starte din eget restaurant.

Fem uger om året anvendes til linjeuger på skolen, hvor eleverne kommer igennem:

- Køkkentechnik og køkkenlære
- Biologiske/kemiske og fysiske hævemidler
- Konservering og syltning
- Madsminke
- Udskæring
- Mad over bål

På vores Gastrolinjen lærer du grundprincipperne i at lave mad.

Eleverne bliver klædt på til at håndtere køkkenhygiejnen rigtigt, du bliver klogere på de forskellige madvarer. Du får værktøjer til at sammensætte råvarer, lave menuer, arbejde med forskellige tilberedningsteknikker, dyrke grønt og krydderurter samt selv stå for indkøb til køkkenet. Vi skal lege, smage, udforske og dufte til mad og udforske nye kulinariske områder.

Når vi har grundprincipperne i madlavning på plads, skal vi selvfølgelig lave en masse mad.

I løbet af året snuser vi til mange forskellige discipliner. Vi kommer ind på bagning, dessertkøkken og finere gastronomi.

Eleverne behøver ikke at have nogen forudsætninger for at kunne lave mad. Det vigtigste er, at de kan lide at lave mad, og at de har et ønske om at dygtiggøre dig i madlavningens kunst.

De vil få fantastiske madoplevelser, samtidig med at de også lærer de helt grundlæggende køkkenfærdigheder som f.eks. hvor længe man skal grille en fasan, hvordan man braiserer, samt hvad der skal i den perfekte sauce.

Undervisningen og madlavningen foregår i Bornholms Efterskoles køkken samt i Skolekøkken i Bornholms Frie Idrætsskole, hvor der er gode og moderne faciliteter med alt hvad en koks hjerte kan begære.

De arbejder kreativt i køkkenet med at lave alt fra sund og spændende hverdagsmad til festmad, udenlandsk

mad og mad til mange mennesker.

De lærer at planlægge og sammensætte menuer og anrette maden, så den ser lækker og indbydende ud. Herudover går vi i dybden med råvarekendskab, kvalitet, ernæring og sundhed. Så eleverne bliver klar til at flytte hjemmefra og måske starte dit eget spisested.

I vores køkken vil de møde vores professionelle kok, der brænder for at lave mad og for at lære dem om alt inden for kokkefaget – lige fra de rutineprægede opgaver til den finere madkunst. Deslige er der en ernæringsassistent samt en slagteruddannet der kan lære fra sig om madlavning, men også i deres eget område. Bornholm er rig på lækre råvarer, fisk og bl.a. eksotiske frugter som figen og morbær, der kommer frem hvert år på grund af klippernes varme. Virksomhederne på Bornholm laver helt unikke fødevarer, som bl.a. chokolade, is, mel, mejeriprodukter og slagtervarer.

Når vi ikke står i skolens køkken, er vi ude for at opleve den lokale madkultur. Der besøges den lokale frugtplantage eller biavler og vær med til at udvikle lækre opskrifter ud fra de lokale råvarer. Bornholm har de seneste år udviklet sig til et gastronomisk centrum for nordisk madkultur, og det er med det fokus, at Bornholms Efterskolen har en linje som lige præcis rammer ned i øens gastronomiske og innovative miljø.

Når eleverne vælger Gastrolinjen, så får de mulighed for at lære de grundlæggende erhvervsmæssige færdigheder i kokkeuddannelsen, og lære en hverdagen at kende for at se om håndværket er noget for dig. Du vil få erfaring med og kendskab til, hvad uddannelsen kræver, så du bliver i stand til at træffe de rigtige valg for din fremtid.

Indhold:

Gastrolinjen er for elever, som har interesse i madlavning eller som har en plan om arbejde inden for det område senere i deres liv. På de almindelige linjedage arbejder eleverne i skolens køkken med at lave mad og prøve forskellige teknikker af. De skal senere i forløbet stå for aftensmaden hver tirsdag.

Vi har planlagt besøg til flere Bornholmske virksomheder, hvor eleverne skal stifte bekendtskab med Bornholmske råvarer. Disse bruger vi efterfølgende i køkkenet og serverer for elever og ansatte. Eleverne samler urter i naturen. De er være med til at slagte dyr, lave egne pølser og invitere resten af skolen på mad som afslutningsprojekt.

Fem uger om året anvendes til brobygning her på skolen, hvor eleverne kommer igennem, køkkenteknik og køkkenlære, biologiske/kemiske og fysiske hævemidler, konservering og sylte, mad over bål og udskæring. Vi arbejder også med den merkantile del, hvor elever kommer til at stifte bekendtskab med at starte en virksomhed, og alle de udfordringer det giver.

Fagligt:

Historie: Slagte dyr som i gamle dage og lave historiske egnsretter fra Bornholm og læse om disse.

Matematik: Etablere sin egen virksomhed og udregne løn både som lønmodtager og arbejdsgiver. Arbejde med økonomi.

Dansk: Lave dokumentation af hvad eleverne har lært og oplevet ud fra specifikke teksttyper f.eks. berettende, beskrivende, argumenterende, Introduktion, forklarende osv.

Lave skriftlig evaluering af dagens madlavning og opskrifter. Lave opslag, på Facebook og Instagram, af dagligdagen og når vi har været på virksomhedsbesøg. Billeder og video af servering og retter.

Målsætning: At give eleverne indsigt i de uddannelsesmuligheder der er inden for kokke-/ernæringsfaget og hjælpe dem til at tage et kvalificeret uddannelsesvalg. Eleverne skal lære, hvilke krav og forventninger virksomhederne, praktiksteder stiller til dem og få en forståelse for begreber som løn, overenskomst, arbejdsmiljø, arbejdstid og ansvar.

Fagligt indhold:

Der dokumenteres jf. beskrevet i faget dansk og arbejdes med matematik.

Andre faglige emner:

Indhold:

Gastrolinjen er for elever, som har interesse i madlavning eller som har en plan om arbejde inden for området senere i deres liv. På de almindelige linjedage arbejder eleverne i skolens køkken med at lave mad og prøve forskellige teknikker af. De skal senere i forløbet stå for aftensmaden til alle eleverne på skolen hver tirsdag.

Vi har planlagt besøg til flere bornholmske virksomheder, hvor eleverne skal stifte bekendtskab med bornholmske råvarer. Disse bruger vi efterfølgende i køkkenet og serverer for skolens elever.

Vi har et samarbejde med Gaarden i Melsted, hvor vi skal ud at finde urter i naturen, være med til at slagte en gris, lave egne pølser og invitere resten af skolen på mad som afslutningsprojekt.

Vi arbejder også med den merkantile del, hvor elever kommer til at stifte bekendtskab med at opstarte en virksomhed og alle de udfordringer det giver. Eleverne skal i praktik en uge om året i en relevant virksomhed.

Fagligt:

Der dokumenteres jf. beskrevet i faget dansk og arbejdes med matematik.

Historie:

Slagte gris som i gamle dage og lave historiske egnsretter fra Bornholm og læse om disse. Matematik: Etablere egen virksomhed og udregne løn både som lønmodtager og arbejdsgiver. Arbejde med økonomi.

Dansk:

Lave skriftlig evaluering af dagens madlavning og opskrifter. Arbejde med modtagerrette kommunikation -Lave opslag på Facebook og Instagram, af dagligdagen og når vi har været på virksomhedsbesøg. Billeder og video af servering og retter.

Målsætning:

At give eleverne indsigt i de uddannelsesmuligheder der er inden for kokke-/ernæringsfaget og hjælpe dem til at tage et kvalificeret uddannelsesvalg. Eleverne skal lære hvilke krav og forventninger virksomheder og praktiksteder stiller til dem og få en forståelse for begreber som løn, overenskomst, arbejdsmiljø, arbejdstid og ansvar.

5 Studievejledning

Ansvarlige: Nils Kristensen og Laurids Brogaard.

Der er et struktureret samarbejde med UU-Vejledningen på Bornholm. Der har været mødet mellem UU-Vejledere og alle lærere. Der er lagt et oplæg fra UU-Vejledningen ind i en Fællestime.

Der tilbydes herudover løbende studievejledning af skolens studievejledere og af UU-Vejledningen. Der foretages særlig studievejledning forud for optagelse på ungdomsuddannelser og OSO-forløb.

6 Obligatorisk brobygning for 10. klasse

Formålet: Studieafklaring.

Indhold: 10. klasse er i brobygningsforløb eller i erhvervspraktik. Brobygningen er obligatorisk for 10. klasse, og der henvises derfor til gældende regler for brobygning.

Bornholms Efterskole deltager i Bornholms Regionskommunes/UU-Vejledningens tilbud om brobygning.

7 Skolerejser og deres faglige- og sociale indhold

På Bornholms Efterskole arrangerer vi flere fælles ture ud af huset for alle elever.

Vi startede skoleåret med en ryste-sammen-ture på Bornholm. Voldsom storm og regn hindrede, at 2 dages tur med lejr på Pedersker Præstegård måtte aflyses, og erstattes af aktiviteter i Allinge (Folkemøde-området), Teknisk Samling, Brændegårdshaven m.v.

I skoleåret 23/24 arrangerer Bornholms Efterskole tre skolerejser. 1. Silkeborg Efterskole i starten af september, som samtidig var på Bornholms Efterskole. 2. Lejrscole i maj 2023. Sted er ved at blive afklaret.

På hver rejse er der aftalt og planlagt fagligt fokus og undervisning, hvilket indgår for at imødekomme den ministerielle anbefalede antal anbefalede minimum undervisningstimer. Den faglige undervisning på skolerejserne

vil indgå i fagernes indhold og undervisningsplaner Vi tager derfor ud af huset sammen med eleverne for at styrke et fagligt fokus i praksis og for at udvide deres horisont, styrke dem i sociale samvær, opleve undervisning i andet miljø og udenfor skolens daglige rammer således, at eleverne kan se, opleve steder og begivenheder, som den teoretiske undervisning underbygger samt skabe en fælles ramme for at styrke deres forståelse for fællesskab og refleksion over egen eksistens.

Uge 32 i 2023: Ryste-sammen-ture på Bornholm

Uge 36 i 2023: Silkeborg Efterskole

Uge 21 i 2024: Destination under afklaring – flere muligheder i spil

Uge 25 i 2024: Afslutningstur til Ertholmene

Formål:

Socialt kendskab til hinanden, styrke fællesskab gennem samarbejde omkring madlavning og spising, fysisk udfoldelse, lege og teambuilding

Silkeborg Efterskole

Formål:

Styrke socialt kendskab, undervisning uden for skolens rammer i fagene: historie, naturfag, idræt og dansk.

Fag:

Historie:

- Silkeborgbadet – ”Spor fra 2. Verdenskrig”
- Moesgaard Museum
- Den Gamle By i Aarhus

Naturfag:

- Energimuseet – energiforsyning for fremtidige generationer, vind-, vand- og solenergi, biogas og Power-to-X
- Aqua – vand
- Styrketræning (anatomi lære)
- Mountainbiking og kanopadling

Dansk:

- Museumsbesøgene

Lejrskole i maj 2024

Formål:

Styrke socialt kendskab, undervisning uden for skolens rammer i fagene: historie, samfundsfag, naturfag, idræt og tysk.

De faglige sammenhænge beskrives når stedet for lejrskolen er valgt.

Afslutningstur til Ertholmene

Program er under udarbejdelse.

8 Afvigende uger

Nedenstående uger er uger, hvor skemaet afviger det normale skema. Der hvor der er anvist linjetid er indholdet en del af det beskrevne under afsnittene om linjefagene Nedenfor beskrives de afvigende uger, hvor der er lejrskoler, ekskursioner, brobygning og terminsprøver.

Uge 32: Intro

Uge 36: Skolerejse – Silkeborg Efterskole

Uge 37: Linjeuge

Uge 38: Linjeuge

Uge 41: Linjeuge

Uge 47: Obligatorisk brobygning for 10.kl. – Campus Bornholm, Julebazar og forældredag

Uge 48: Linjeuge

Uge 49: Obligatorisk brobygning for 10.kl. – Campus Bornholm

Uge 50: 10. kl. OSO, 9. kl. Naturfags-projekt, 8. kl. Musik
Uge 51: 10. kl. OSO, 9. kl. Naturfags-projekt, 8. kl. Musik
Uge 2: Linjeuge
Uge 3: Terminsprøver – skriftlig
Uge 4: Skolerejse - Skitur
Uge 12: Skolerejse – 10. kl. EU-lejrskole i Bruxelles, 8. kl. og 9. kl. – En rejse i rummet
Uge 17: Linjeuge
Uge 18: Linjeuge, FP 9/10 skriftlige prøver
Uge 19: FP 9/10 skriftlige prøver
Uge 21: Skolerejse
Uge 21-26: FP9/10 – mundtlige prøver
Uge 24: Folkemødet
Uge 25: Afslutningsuge + Dimission

8.1 Uge 32: Intro

Ryste-sammen-ture på Bornholm. 2 dages lejrur.

Formål: Socialt kendskab til hinanden, styrke fællesskab gennem samarbejde omkring madlavning og spisning, fysisk udfoldelse, lege og teambuilding.

8.2 Uge 36: Skolerejse – Silkeborg Efterskole

Alle elever deltager på skolerejse til Silkeborg Efterskole. Her vil eleverne få kendskab til og modtage undervisning i lokalområdet og efterskolens lokaliteter.

Formål: Socialt kendskab til hinanden og styrke fællesskabet gennem samarbejde i fag-faglig undervisning: dansk, historie, samfundsfag, idræt og naturfag.

8.3 Uge 37+38: Linjeuge

Første linjefagsuge: Adventure, Erhverv og Gastro. Ugen giver mulighed for fordybelse i elevens valgte linje. Se linje beskrevet i indholdsplan for linjerne.

8.4 Uge 41: Linjeuge

Anden linjefagsuge: Adventure, Erhverv og Gastro. Ugen giver mulighed for fordybelse i elevens valgte linje. Se linje beskrevet i indholdsplan for linjerne.

8.5 Uge 47: Julebazar og forældredag

Formål: Bornholms Efterskole inviterer til forældredag og julebazar lørdag i uge 47. Skolens forskellige linjefag har produceret og forberedt produkter, der kan sælges til bazaren. Der vil i salen og gården være boder med egenproduktion og værksteder fra lokale håndværkere. Forældrene tilbydes skole/hjem samtale.

8.6 Uge 47+49: Obligatorisk brobygning for 10.kl. – Campus Bornholm

Formål: Studie- og uddannelse afklaring:

Indhold: 10 klasse er i brobygningsforløb eller i erhvervspraktik. Brobygningen er obligatorisk for 10. klasse, og der henvises derfor til gældende regler for brobygning.

8.7 Uge 48: Linjeuge

Tredje linjefagsuge: Adventure, Erhverv og Gastro. Ugen giver mulighed for fordybelse i elevensvalgte linje. Se linje beskrevet i indholdsplan for linjerne.

8.8 Uge 50+51: OSO 10.kl., Naturfagsprojekt 9.kl. og Musik 8.kl.

Musik i 8.kl.:

Undervisere: Rasmus B. Randbøll

Naturfagsprojekt i 9.kl.:

Undervisere: Jakob Jørgensen og Laurids Brogaard

Undervisningen i naturfagsprojektsugen vil indholdsmæssigt hænge sammen med den almene undervisning i naturfagene. Fagugen vil være til fordybelse, og eleverne vil arbejde projektorienteret med emne, forsøg, indsamling af data osv. Eleverne vil afslutningsvis præsentere deres data, forsøg og ideer for faglærerne, der vil give konstruktiv feed-back på deres projekt. Dette skal være med til at forberede eleverne til den afsluttende naturfagsprøve i 9. klasse.

Obligatorisk Selvvalgt Opgave i 10.kl. og 10vis:

Vejleder: Nils Kristensen

Formål: Studie- og uddannelsesafklaring: Eleverne laver deres obligatoriske selvvalgte opgave om deres uddannelsesvej. De er ugerne forinden forberedt via studievejledning og samfundsfagsundervisning om personlig økonomi og arbejdsmarkedet. Der aflægges prøve med frivillig karaktergivning og skriftlig udtalelse. Opgaven følger gældende regler for den obligatorisk selvvalgte opgave i 10. klasse.

8.9 Uge 2: Linjeuge

Fjerde linjefagsuge: Adventure, Erhverv og Gastro. Ugen giver mulighed for fordybelse i elevensvalgte linje. Se linje beskrevet i indholdsplan for linjerne.

8.10 Uge 3: Terminsprøver – skriftlig

Der vil blive afholdt skriftlige terminsprøver i dansk og matematik for både 8., 9. og 10. klasser. Prøvernetil 9. og 10. klasser er de øveprøver, som UVM stiller til rådighed på test og prøver. 8. classes prøver sammensættes af de enkelte lærere. Ugedagen, hvor der ikke er terminsprøver, foregår linjedag.

8.11 Uge 4: Skolerejse – Skitur

8.12 Uge 12: Skolerejse – 10.kl. EU-lejrskole i Bruxelles, 8.kl. og 9.kl. – En rejse i rummet

8.13 Uge 17: Linjeuge

Femte linjefagsuge: Adventure, Erhverv og Gastro. Ugen giver mulighed for fordybelse i elevensvalgte linje. Se linje beskrevet i indholdsplan for linjerne.

8.14 Uge 18: Linjeuge, Skriftlige prøver UVM

Sjette linjefagsuge: Adventure, Erhverv og Gastro. Ugen giver mulighed for fordybelse i elevensvalgte linje. Se linje beskrevet i indholdsplan for linjerne.

Der afholdes skriftlige prøver, jf. UVM, i FP9 og FP10.

8.15 Uge 19: Skriftlige prøver UVM

Der afholdes skriftlige prøver, jf. UVM, i FP9 og FP10.

8.16 Uge 21: Skolerejse

8.17 Uge 21-26: Mundtlige prøver UVM

Der afholdes mundtlige prøver, jf. UVM, i FP9 og FP10. For eleverne i 8. klasse vil der blive afholdt interne mundtlige prøver.

8.18 Uge 24: Folkemødet

Bornholms Efterskole deltager som medarrangør i Folkemødet i Allinge. Skolen har ansvaret for unge campen
Formål: Demokratisk samfundsforståelse og være en aktiv del af et større forpligtende fællesskab. Forud for Folkemødet:

Planlægning af camp: vagtplan, modtage tilmeldinger, klargøre velkomst-kuverter, tjanslister, plan for opsætning af camp (fælles-, mad-, sove-, køkkentelt), møde med diverse instanser som politi, brandvæsen og beredskab.

Under Folkemødet:

Deltage i events, debatter, vagter for og med Foreningen Folkemødet (scenevagt, presse-hjælp, sekretær opgaver mm.) og løfte opgaver i camp.

Efter: Evaluering internt og sammen med instanser som politi, brandvæsen, beredskab og Foreningen Folkemødet. Nedpakning af campen. Afslutning med Foreningen Folkemødet

Samarbejdspartnere:

Folkemødesekretariatet og alle relevante andre aktører.

8.19 Uge 25: Afslutningsuge + Dimission

Afslutningsuge:

Alle elever deltager i afslutningsugen og sejler til Ertholmene, hvor der vil foregå undervisning i og om Ertholmenes historie. Der afholdes elevarrangeret afslutningsfest.

Formål: Styrke socialt kendskab, undervisning uden for skolens rammer i fagene: historie, samfundsfag og dansk

Dimission:

Bornholms Efterskole og elevrådet inviterer forældre til en festlig og højtidelig dimission. Der uddeles eksamensbeviser, afholdes taler og elevindslag.

Lærerteams:

Der er etableret to typer lærerteams, som koordinerer fagligt:

- Linjelærerteams, som er teams for henholdsvis Adventure og Erhverv og Gastro, som begge er erhvervsrettede og hvor fælles koordination er gavnlig.
- Faglærerteams – 2 stk. Et for lærerne på de humanistiske fag og et for lærere fra de naturlige og matematiske fag.

Pædagogiske møder og dage

En gang ugentligt holdes der et 1½ time møde og i alt 6 pædagogiske dage hen over året.

Eksamen i 10.klasse

Eksamen i 10 klasse er frivilligt, men Bornholm Efterskole vil i 2023/24 motivere alle elever til at gå til eksamen.

Censoropgaver

Bornholms Efterskole indgår i et samarbejde med Censorring København, så kredsen af censorer er større end

det, Bornholm kan levere. Det betyder, at Bornholms Efterskole modtager censorer i forbindelser med eksaminer hér. Det betyder også, at Bornholms Efterskole skal være censorer i København/på Sjælland.

Ansvarlige: Nils Kristensen, lærer og Julia Rasmussen, sekretær